בפני כבוד השופט בני שגיא, סגן נשיא

המאשימה: **מדינת ישראל**

על-ידי ב"כ עו"ד הילה גבאי ועו"ד קרן צבירן-לצטר

נגד

הנאשמים: 1. **איתמר שמעוני**

על-ידי ב"כ עוה"ד שרון נהרי, זאב לקט ועו"ד שיר וטורי

2. **עופר שמעוני**

על-ידי ב"כ עו"ד אשר אוחיון

3. **יואל דוידי**

על-ידי ב"כ עוה"ד נוית נגב, יאנה פוגל-סלוצניק, דפנה שטיינברג

4. **משה פונטה**

על-ידי ב"כ עו"ד ג'ורג'י עמיר

5. **שרון מילר - זוכה**

על-ידי עו"ד אבי חימי

גזר דין

כללי

1. הנאשמים הורשעו, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של שוחד, הפרת אמונים, הלבנת הון ומס (כל אחד על פי המיוחס לו בכתב האישום והראיות שהובאו נגדו).

הכרעת הדין, שניתנה על ידי כב' השופטת מרגולין-יחידי, נפרשת על פני 320 עמודים ומגוללת את סיפור המעשה, הראיות בתיק, התייחסות לטיעוני הצדדים והכרעה בהם.

בסמוך לאחר מתן הכרעת הדין, פרשה כב' השופטת מרגולין-יחידי מכהונתה, והתיק הועבר להמשך שמיעה בפניי.

בהינתן העובדה כי ניתנה הכרעת דין מפורטת, ועל מנת שלא להאריך יתר על המידה, יובאו להלן בתמצית בלבד עיקרי כתב האישום, ונתונים רלוונטיים לגזר הדין.

הנאשמים והנפשות הפועלות

2. הנאשם 1, איתמר שמעוני (להלן - **נאשם 1** או **שמעוני**), כיהן בעת הרלוונטית, החל מחודש אוקטובר 2013 ועד ליום 5.1.2016, כראש עיריית אשקלון.

3. הנאשם 2, עופר שמעוני (להלן - **נאשם 2** או **עופר**), הוא אחיו של נאשם 1. בתקופה הרלוונטית פתח עסק לתיווך נכסים בעיר אשקלון וזאת ללא רישיון תיווך כדין. על פי כתב האישום, בהיותו אחיו של ראש העירייה, נהנה עופר ממעמד בלתי פורמאלי בעיריית אשקלון, בעקבותיו נענו גורמי עירייה שונים לבקשות והוראות שהועברו מעת לעת מעופר.

4. הנאשם 3, יואל דוידי (להלן - **נאשם 3** או **דוידי**), איש עסקים אשר פעל בתחומי הנדל"ן, הקמעונאות והתקשורת המקומית. על פי כתב האישום, היה דוידי בעל אינטרסים עסקיים משמעותיים בעיר אשקלון.

5. הנאשם 4, משה פונטה (להלן - **נאשם 4** או **פונטה**), איש עסקים אשר פעל בתחומים שונים באזור הדרום. על פי כתב האישום, בתקופה הרלוונטית היה פונטה בעל אינטרסים עסקיים בעיר אשקלון; ליווה את חייו הפוליטיים של שמעוני והיה יד ימינו, איש סודו ואמונו. בהיותו מקורב לשמעוני, נהנה פונטה ממעמד בלתי פורמאלי בעיריית אשקלון, בעקבותיו נענו גורמי עירייה שונים לבקשות והוראות שהועברו מעת לעת מפונטה.

6. גבי מגנזי (להלן - **מגנזי**), איש עסקים שפעל בתחומי הבנייה והתשתיות, בין היתר, גם בעיר אשקלון. על פי כתב האישום, היה מגנזי בעל אינטרסים כלכליים משמעותיים בעיר אשקלון.

7. נאשם 5, שרון מילר (להלן - **נאשם 5** או **מילר**) הוא עורך דין במקצועו. על פי כתב האישום, בתקופה הרלוונטית פעל מילר גם בתחום הבנייה בעיר אשקלון.

8. חיים סופר כיהן בתקופה הרלוונטית כמנכ"ל עיריית אשקלון במינוי אישי של שמעוני, והיה אחראי על המנגנון העירוני על כל אגפיו, לרבות מנהל ההנדסה. על פי כתב האישום, סופר היה מקורב לשמעוני ושימש כאיש אמונו.

<u>תמצית עובדות כתב האישום</u>

9. ברקע לכתב האישום עומדים הסכמי פיצוי בגין פגיעות מיניות שביצע לכאורה שמעוני ב-א' ו-ב', בעקבותיהם נדרש שמעוני לגייס סכום כולל העולה על מיליון שקלים תוך פרק זמן של חודשים ספורים (להלן - **הסכמי הפיצוי**). לשם גיוס הכספים, נעזר שמעוני במעורבים נוספים. **הסכמי הפיצוי והצורך בגיוס הכספים האמורים, הוביל את שמעוני ואת יתר הנאשמים לבצע שורה של עבירות פליליות מושא כתב האישום.**

על פי עובדות כתב האישום, ביום 11.6.2014 קיבל לידיו שמעוני מכתב דרישה לתשלום פיצוי בגין פגיעה מינית ב-א', אשר עבדה תחתיו עת כיהן כמנכ"ל חברת אתרים. עובר ליום 11.2.2015, נחתם הסכם פיצוי לפיו ישלם שמעוני סך של 450,000 ₪ ל-א', בשלושה תשלומים בחודשים פברואר, אפריל ויוני 2015.

ביום 10.11.2015 קיבל לידי שמעוני מכתב דרישה לתשלום פיצוי בגין פגיעות מיניות ב-ב', אשר עבדה תחתיו עת כיהן כמנכ"ל חברת אתרים. ביום 17.5.2015 נחתם הסכם פיצוי לפיו ישלם שמעוני סך של 475,000 ₪ ל-ב', בשש תשלומים בחודשים מאי עד אוקטובר 2015. בנוסף לכך, נדרש שמעוני לממן שכר טרחת עורך דין ומגשר בקשר להסכמים האמורים.

בסך הכל נדרש שמעוני לשלם סך של 1,035,652 ₪ במהלך תקופה של שנה. ביודעו כי אין בידיו אמצעים כספיים עצמאיים לממן את תשלומי הסכמי הפיצוי, פנה שמעוני לעופר ופונטה וביקש כי אלה יסייעו לו להיחלץ ממצוקתו ולגייס את הכספים הנדרשים. שמעוני עשה כן בידיעה כי לשניים אין מקורות מימון עצמאיים, וכי הם יידרשו לפנות לגורמים אחרים על מנת להשיג את הכספים.

עופר ופונטה נענו לבקשתו של שמעוני, ובמהלך התקופה הרלוונטית פעלו לגיוס הכספים ממקורות שונים, בידיעתו של שמעוני. בין מקורות אלה היו כספים מיזמים וקבלנים שונים הפעילים בעיר אשקלון, אשר ניתנו בקשר עם תפקידו הציבורי של שמעוני כראש עיריית אשקלון, ובידיעתו.

<u>על פי הנטען באישום הראשון</u>, התקיים בין שמעוני לדוידי קשר מושחת ויחסי שוחד, במסגרתם דוידי נתן לשמעוני טובות הנאה כספיות ואחרות, ושמעוני פעל לקידום ענייניו של דוידי בעיר אשקלון. טובות ההנאה ניתנו לשמעוני באמצעות עסק התיווך של עופר והקשרים העסקיים של דוידי עמו.

לטענת התביעה, שמעוני לקח ביחד עם אחיו עופר שוחד בסך כולל 366,000 ₪ מדוידי, וכן קיבל מדוידי טובת הנאה בדמות רכישת והשבתת פעילות אתר אינטרנט "אשקלון 10" אשר ביקר את התנהלותו כראש עיר. התמורה לדוידי

התבטאה בפעילות שמעוני, כמו גם עופר, פונטה, חיים סופר ואחרים לקידום האינטרסים של דוידי, אשר כללו פרויקטים יזמיים שטופלו מול העירייה, הקצאה של שטחי פרסום במקומונים וטיפול בענייני רשת המרכולים האחים דוידי. בנוסף, נטען כי במתן ולקיחת טובות ההנאה הכספיות, ובהסוואתן כדמי תיווך, ביצעו שמעוני, עופר ודוידי עבירת הלבנת הון במטרה להסתיר את מקור הכספים.

אישום זה יוחס לשמעוני, עופר ודוידי.

<u>על פי הנטען באישום השני</u>, מגנזי, שהיה בעל אינטרסים כלכליים משמעותיים בעיר אשקלון בתקופה הרלוונטית, נתן ביום 28.5.2015 לשמעוני, באמצעות פונטה, סך של 100,000 ₪ במזומן. הכספים נמסרו לפונטה על-ידי נהגו של מגנזי בחניון מלון "ריץ קרלטון" בהרצליה. שמעוני, בתיווכו של פונטה, לקח את המתת בקשר עם תפקידו הציבורי כראש העיר ובעד פעולות הקשורות בתפקידו, כשהכסף שימש אותו לתשלום עבור הסכמי הפיצוי. בתמורה, סייע שמעוני למגנזי לשחרר דמי עיכבון בסך 217,514 ₪ בקשר לפרויקט שביצע בו נתגלו ליקויים שלא תוקנו על ידו. בנוסף, נטען כי בהעברת המתת לתשלום הסכמי הפיצוי, ביצעו שמעוני ופונטה עבירת הלבנת הון במטרה להסתיר את מקור הכספים.

אישום זה יוחס לשמעוני ופונטה.

<u>על פי הנטען באישום השלישי</u>, לבקשת פונטה, מילר, שהיה בעל אינטרסים עסקיים בעיר אשקלון, נתן ביום 24.8.2015 לשמעוני, באמצעות פונטה, סך של 75,000 ₪ בקשר עם תפקידו הציבורי של שמעוני כראש העיר ובעד פעולות הקשורות בתפקיד זה. הכסף שימש את שמעוני לתשלום עבור הסכמי הפיצוי. כחודשיים לאחר קבלת הכספים, ערך פונטה הסכם הלוואה כוזב על מנת להקנות לכספים שהועברו אצטלה חוקית. בנוסף, נטען כי בהפקדת המתת בחשבון הבנק של פונטה, ובהעברתו לתשלום הסכמי הפיצוי באמצעות שיק אישי של פונטה, ביצעו פונטה ומילר עבירת הלבנת הון במטרה להסתיר את מקור הכספים.

אישום זה יוחס לפונטה ומילר.

<u>על פי הנטען באישום הרביעי</u>, במסגרת קבלת הכספים שגויסו, לקח שמעוני, באמצעות עופר ופונטה, כספי שוחד בסך 466,000 ₪ מדוידי וממגנזי אשר שימשו, בין היתר, לתשלום הסכמי הפיצוי. בנוסף לכך, גייס פונטה עבור שמעוני כספים נוספים מגורמים שונים בסך של 575,652 ₪, אשר רובם בלתי ידועים למעט 75,000 ₪ שמקורם במילר, כאמור באישום השלישי. נטען, כי שמעוני הפר את אמון הציבור כשקיבל כספים בסכומים של מאות אלפי שקלים בזמן

קצר, בעת מילוי תפקידו, מבלי לברר את מקורם, ותוך הסתרת העניין מהציבור, אף שידע כי מתוקף תפקידו כראש העיר ייתכן שיידרש לקבל החלטות בעניינם של נותני הכספים העלומים ולהימצא בניגוד עניינים אינהרנטי. הפרת האמונים מיוחסת לפונטה בצוותא חדא עם שמעוני, בהיותו הגורם מגייס הכספים, יד ימינו ומקורבו של שמעוני ומי שריכז את הפעילות והיה אחראי על העברת התשלומים בהתאם להסכמי הפיצוי.

אישום זה יוחס לשמעוני ופונטה.

על פי הנטען באישום החמישי, בין השנים 2014-2015, קיבל שמעוני כספים ממקורות שונים בסך כולל של 1,041,652 ₪ אולם הוא לא דיווח על כספים אלו לרשויות המס בכוונה להתחמק מתשלום מס. עוד נטען, כי כספי השוחד שנתן דוידי לשמעוני ולעופר נדרשו על ידו שלא כדין כהוצאות ברשויות המס, ונרשמו בכזב בספריו כתשלום עמלות תיווך. נטען, כי דוידי מסר תרשומת כוזבת בדו"ח וכן ניהל פנקסי חשבונות ורשומות כוזבים בכוונה להתחמק מתשלום מס.

אישום זה יוחס לשמעוני ודוידי.

עיקרי הכרעת הדין

10. באישום הראשון יוחסו לשמעוני ולעופר עבירות של לקיחת שוחד, לפי סעיף 290 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**) ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; הלבנת הון, לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (להלן - **חוק איסור הלבנת הון**) ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין. לדוידי יוחסו עבירות של מתן שוחד, לפי סעיף 291 לחוק העונשין; והלבנת הון, לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון.

בית המשפט **הרשיע** את שמעוני ועופר בצוותא בעבירה של לקיחת שוחד בסך 150,000 ₪ מדוידי בקשר לעסקת יעדים, וכן בעבירה של הלבנת הון בקשר לסכום זה. שמעוני הורשע גם בעבירה של הפרת אמונים מחמת ניגוד עניינים בקשר לעצם היחסים העסקיים בין דוידי לעופר (חלף עבירת השוחד שיוחסה לו בהקשר זה). דוידי הורשע בעבירה של מתן שוחד בסך 150,000 ₪ בקשר לעסקת יעדים.

בית המשפט **זיכה** את שמעוני ועופר מעבירה של לקיחת שוחד בסך 216,000 ₪ מדוידי, וכן מעבירה של לקיחת שוחד בקשר לעצם היחסים העסקיים בין דוידי לעופר. שמעוני גם זוכה מעבירה של לקיחת שוחד בקשר להשבתת אתר האינטרנט "אשקלון 10". דוידי זוכה מעבירה של מתן שוחד בסך 216,000 ₪, מעבירה של מתן שוחד בקשר להשבתת

אתר האינטרנט "אשקלון 10", מתן שוחד בקשר לעצם היחסים העסקיים בינו לבין עופר, וכן מעבירה של הלבנת הון בקשר לסך של 150,000 ₪.

בהכרעת הדין נקבע, כי ביחס להעברת כספים אחת "יוצאת דופן וחריגה" בחודש מאי 2015 בסך 150,000 ₪ בגין פרויקט יעדים, שלא כנגד עסקת תיווך אלא למטרות אישיות, אשר הוצגה כביכול כתשלום עבור שיווק עתידי של הפרויקט והוסוותה בחשבונית כוזבת ובהסכם שיווק מאוחר וכוזב שנרשם על גביו תאריך פיקטיבי מוקדם; מתחייבת מסקנה אחת ויחידה לפיה דוידי העביר לעופר עבור שמעוני את הכספים כמתת מושחת. כמו כן נקבעו שלושה רכיבי תמורה משמעוני לדוידי, עובר להעברת כספי השוחד: היתר לעיבוי עמודים "לבניין פאר"; היתר בניה לחברת סילו; הקטנת שטחי פרסום העירייה במקומון אובייקטיבי (המקומון המתחרה למקומון בבעלותו של דוידי).

לעומת זאת, ביחס לכספים שהועברו במסגרת מרבית עסקי התיווך בסך 216,000 ₪, נותר ספק סביר שמדובר בטובות הנאה מושחתות העולות כדי מתת. לפיכך, נקבע כי מדובר בעסקאות תיווך שהתביעה לא הצליחה להוכיח את מאפייניהם הלא חוקיים במידה הנדרשת ממנה, ואין מקום לייחס לשמעוני עבירה של לקיחת שוחד על בסיס היחסים העסקיים שבין דוידי לעופר וההכנסות שנצמחו מהם.

כמו כן, נקבע כי לא ניתן לקבוע ממצאים מרשיעים ברמה שמעבר לספק סביר בקשר לטענה שניתנה טובת הנאה ברכישת אתר האינטרנט "אשקלון 10" לשם השבתתו, ונותר ספק סביר בשאלה אם מדובר במתת.

לבסוף נקבע, כי הגם שלא נמצא כל פגם מצדו של דוידי בכך ששילם לעופר עבור עסקאות התיווך; הרי שמצדו של שמעוני יש במצב שבו עופר חי ומתפרנס מעסקאות עם דוידי ומעביר לשמעוני כספים שמקורם בדוידי - ושמעוני מסתיר עובדות אלה תקופה ארוכה, מעורב בענייני דוידי ולא חושף את ניגוד העניינים אלא מציג מצגי שווא - כדי לבסס עבירה של הפרת אמונים. מנגד, נותר ספק ביחס לאחריותו של עופר להעמדתו של שמעוני במצב של ניגוד עניינים מהותי.

11. באישום השני, יוחסו לשמעוני עבירות של לקיחת שוחד, לפי סעיף 290 לחוק העונשין ביחד עם סעיף 293 לחוק; והלבנת הון, לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין. לפונטה יוחסו עבירות של תיווך לשוחד, לפי סעיף 295(א) לחוק העונשין; והלבנת הון, לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין.

בית המשפט **זיכה** את שמעוני ופונטה מעבירות השוחד והלבנת ההון ביחס לסכום של 100,000 ₪ שקיבלו ממגנזי; וחלף עבירות אלה, **הרשיע** את שניהם בעבירה של הפרת אמונים בצוותא.

בהכרעת הדין נקבע, כי הוכחה מעבר לספק סביר העברה בסך 100,000 ₪ ממגנזי, דרך הנהג שלו, לפונטה עבור שמעוני, וכן הוכחה ידיעתו של שמעוני ימים ספורים לפני שהכסף התקבל, על כך שעתיד להגיע כסף ממגנזי לצורך תשלום הסכמי הפיצוי. עם זאת, התשתית הראייתית שהובאה בפני בית המשפט בקשר לתמורה הנטענת בדמות שחרור דמי העיכבון בסך 217,514 ₪ הייתה חסרה ולא ברורה, ונקבע כי לא עלתה ממנה מעורבותו של שמעוני במידה הנדרשת. נוכח קריסת התזה המרכזית בדבר קיומם של מתת ותמורה סימולטניים - היינו העברת 100,000 ₪ כמתת ובמקביל שחרור דמי העיכבון כתמורה, בכל הנוגע למודעותו של שמעוני, לא הוכחה מסקנה אחת ויחידה לפיה טובת ההנאה נלקחה בעד פעולה הקשורה בתפקידו, ולא הוכח במידה הנדרשת שלשמעוני הייתה זיקה ממשית מבחינת תפקידו למי מן האינטרסים של מגנזי.

מנגד, נקבע כי הראיות באישום זה מוכיחות מעבר לספק סביר כי בקבלו את טובת ההנאה היה שמעוני מודע לאינטרסים הכלכליים של מגנזי בעיר; ידע כי מגנזי נתן לו את הכסף בקשר למעמדו; והסתיר את קבלת טובת ההנאה, כשהתנהלותו בכללותה פגעה בציבור ומקיימת עבירה של הפרת אמונים. אשר לפונטה, נקבע כי היותו במעגל הפנימי של ההתרחשות ודרגת מעורבותו בקבלת טובת ההנאה, כמו גם הבנתו את משמעות הדברים בהקשרו של שמעוני ושל מעמדו כראש עיר - מחייבים את המסקנה בדבר אחריותו כשותף לעבירה.

12. באישום השלישי, יוחסו לפונטה עבירות של תיווך לשוחד, לפי סעיף 295(א) לחוק העונשין; והלבנת הון, לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון. למילר יוחסו עבירות של מתן שוחד למתווך, לפי סעיף 295(ג) לחוק העונשין; והלבנת הון, לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון.

בית המשפט **זיכה** את פונטה ומילר מעבירות השוחד והלבנת ההון.

לא הייתה מחלוקת כי סך של 75,000 ₪ הועבר בהעברה בנקאית ביום 24.8.2015 ממילר לחשבונו של פונטה לאחר שפונטה ביקש ממילר את הסכום, ולא הייתה גם מחלוקת שפונטה השתמש בכסף לתשלום הסכם הפיצוי ל-ב' וששמעוני ידע על כך שמילר הוא המקור לכספים. המחלוקת בין הצדדים בהקשר זה התמקדה אך בשאלה האם הסכום שנתן מילר היה בגדר הלוואה עבור פונטה, או שמא דובר בהעמדת סכום כסף עבור שמעוני ששאלת השבתו לא עמדה על הפרק.

בהכרעת הדין נקבע, שאין המדובר בהלוואה שגרתית אלא בהעמדת סכום נכבד שתבע מאמץ ממילר, וחרף זאת הסכים הלה להעמידו מבלי לשאול שאלות בזמן שהיה מודע לכך שהכסף נועד למימון צרכים ואינטרסים של שמעוני, והוא נתן את הכסף לא כהלוואה אלא כהעמדת כסף שאין סיכום בנוגע להשבתו. גם פונטה ידע מראש שהוא זקוק לכסף בדחיפות

לצורך תשלום הפיצוי ל-ב', והוא אכן העביר את הכסף מחשבונו לעורך דינה של ב' ואף פעל אקטיבית בדיעבד עת ביצע תיעוד כוזב של תנאי העמדת הכסף.

יחד עם זאת, נקבע כי במועד העברת הכסף לא עמד עדיין אף פרויקט על הפרק ולא היו למילר אינטרסים ממשיים ומוחשיים בעתיד נראה לעין אשר רלוונטי לתקופת כהונה של ראש העיר. כמו כן, מילר ייעץ לשמעוני בעניינים משפטיים עוד לפני העמדת הכסף והביע בפני שמעוני את מניעותו של האחרון מטיפול בענייניו העסקיים. אשר על כן, ועל אף שבית המשפט לא התרשם כי מדובר בהעברת כספים תמימה, הוחלט לזכות את מילר ופונטה מחמת הספק מהעבירות המיוחסות להם באישום זה.

13. באישום הרביעי, יוחסה לשמעוני ולפונטה עבירה של מרמה והפרת אמונים בצוותא, לפי סעיף 284 לחוק העונשין יחד עם סעיף 29 לחוק.

בית המשפט **הרשיע** את שמעוני ופונטה בעבירה של מרמה והפרת אמונים בצוותא.

בכתב האישום נטען כי פונטה גייס עבור שמעוני כספים נוספים מגורמים שונים בסך של כ-500,000 ₪. בהכרעת הדין, נגרעו מהסכום האמור כספים ששמעוני היה מודע למקורם אך לא עמד בהקשרם בסיכון פוטנציאלי לניגוד עניינים, כך שהסכום שלגביו נבחן אם מתקיימת עבירה של מרמה והפרת אמונים הועמד על סך של 392,000 ₪.

יצוין, כי בהחלטתה המתקנת של כב' השופטת מרגולין-יחידי מיום 17.11.2019, הועמד הסכום בו הורשעו שמעוני ופונטה בעבירה של הפרת אמונים במסגרת האישום הרביעי על סך של 550,000 ₪ (חרף הסכום שמופיע בהכרעת הדין).

נקבע, כי התנהלותו של שמעוני בקבלו את הכספים, מבלי לברר את מקורם ומבלי לוודא שהוא אכן יכול לקבל מאותם גורמים כסף בהיותו ראש עיר, מהווה פגיעה מהותית ומשמעותית בטוהר המידות ובאמון הציבור. עוד נמצא, כי שמעוני היה מודע בזמן אמת לנפסדות התנהלותו, הסתיר את מעשיו ומחדליו בכל הנוגע לקבלת טובות ההנאה ועבר בכך עבירה של מרמה והפרת אמונים.

אשר לפונטה, נקבע כי כל הראיות מלמדות על מעורבותו במעגל יודעי הסוד המצומצם שלו ושל שמעוני בתכנית הגיוס - מתחילתה ולכל אורכה. לא זו בלבד שפונטה ריכז את הכספים וטיפל בהעברתם ותשלומם, הוא גם היה המעורב הפעיל מכולם בהליכי גיוס הכספים וקבלת טובות ההנאה והוא שפנה לאותם גורמים עלומים וביקש מהם כסף וידע בהכרח מי הם אותם גורמים. זאת ועוד, הוא שהחליט לפנות לגורמים שבמובהק היה קושי לפנות אליהם מחמת מעמדם מול שמעוני

וזיקתם האפשרית לראש העיר; שיתוף פעולה באופן מלא עם הסוואת גיוס הכספים; ויזם וערך הסכמים ורישומים כוזבים. נקבע, כי התנהלות זו מחייבת מסקנה בדבר אחריותו כשותף לעבירה ביחס לסכום של 550,000 ₪.

14. באישום החמישי, יוחסו לשמעוני שתי עבירות של שימוש במרמה עורמה ותחבולה, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), תשכ"א-1961 (להלן - **פקודת מס הכנסה**). לדוידי יוחסו שתי עבירות של שימוש במרמה עורמה ותחבולה, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה; ושתי עבירות של הכנה וקיום של פנקסים ורשומות כוזבים, לפי סעיף 220(4) לפקודה.

בית המשפט **הרשיע** את שמעוני בעבירה של שימוש במרמה עורמה ותחבולה בקשר להכנסות בשנת 2015 בסך של 835,000 ₪. גם דוידי הורשע בעבירות של שימוש במרמה עורמה ותחבולה וכן הכנה וקיום של פנקסים ורשומות כוזבים בקשר לסכום בסך 150,000 ₪ בשנת 2015.

בכתב האישום נטען כי בין השנים 2014-2015 שמעוני לא דיווח לרשויות המס על הכספים שקיבל ממקורות שונים בסך 1,041,652 ₪; ודוידי לא דיווח על הכספים שעברו ממנו לעופר באותן שנים. מאחר שדוידי הורשע בגין אירוע אחד בחודש מאי 2015 על סך של 150,000 ₪, נקבע כי אין מקום לייחס לו עבירות משנת 2014.

שמעוני טען כי מדובר בהלוואות שאינן מהוות הכנסה המחייבת דיווח, ודוידי טען שהתשלום היה תשלום אמת בגין שיווק, שהרישום שיקף את המציאות וההוצאה נוכתה כדין.

בהכרעת הדין נקבע, כי ביחס ל- 185,000 ₪ מתוך הסכום המיוחס לשמעוני נותר ספק סביר אם מדובר בהכנסות, וכפועל יוצא מכך לא הייתה לגבי סכום זה חובת דיווח ולא נעברה עבירת מס. לעומת זאת, נקבע כי יתרת הכספים בסך 850,000 ₪ הם כספים שקיבל שמעוני שלא על מנת להחזירם וככאלה הם מהווים הכנסה בהתאם לדיני המס. ביחס לשנת 2014, דובר בסכומים זעומים (15,000 ₪) ונותר ספק אם אי-הדיווח עליהם לווה בכוונה להתחמק ממס. עם זאת, ביחס להכנסות בשנת 2015 שסכומן עומד על 835,000 ₪, נקבע כי הוכח מעבר לספק סביר ששמעוני ביצע עבירה בכוונה להתחמק ממס.

אשר לדוידי - משנקבע כי סך של 150,000 ₪ ניתן כמתת מושחת, הרי שהוצאת הסכום מהחברה, רישום הסכום בכזב בספרי החברה כהוצאה ודרישת הוצאה בגינו, מבססים הן עבירה של עריכת תרשומת כוזבת וניהול פנקסי חשבונות כוזבים, והן עבירה של שימוש במרמה עורמה ותחבולה במטרה להתחמק ממס.

<u>ראיות לעונש</u>

15. מטעם נאשם 1 הוגשו מכתבי המלצה, מסמכים המעידים על מצבו הכלכלי, חוות דעת המתארת את השפעת ההליך הפלילי על בנו הקטין, וכן דיסק און קי עם כתבות שפורסמו בקשר לפרשה ולנאשם (נע/1).

כמו כן העידו בעניינו שישה עדי אופי: גב' רויטל שמעוני, אשתו של הנאשם; גב' אוסנת אלעזרא, עובדת סוציאלית ויועצת ארגונית; מר יצחק בריגה, מנהל בית ספר בעיר אשקלון; מר משה ג'רפי, מנהל אגף ניהול מערכות עירוניות בעיריית אשקלון; מר שמואל גרוזמן, פעיל חב"ד בעיר אשקלון; ומר אפי מור, תת ניצב בדימוס וסגן ראש עיריית אשקלון לשעבר.

גב' שמעוני העידה כי מאז נחשפה הפרשה, עוברת המשפחה תקופה קשה ביותר, אותה הגדירה כ"**סיוט אחד גדול**". היא תיארה את הבושה שחשה בעקבות החשיפה, ועמדה על הקשיים היומיומיים עמם הם מתמודדים לאורך השנים בהן מתנהל ההליך המשפטי, ובכלל אלה, המשבר בזוגיות שכמעט הוביל לגירושין, הרגרסיה בהתנהגותם של חמשת ילדיהם והקושי הכלכלי שנוצר עם המעצר וסגירת כל מקורות המימון. לדבריה, לא תהיה מסוגלת לעמוד בנטל הכבד של ניהול הבית, גידול הילדים ופרנסת ילדיה לבדה, אם ישלח בעלה למאסר בפועל.

גב' אלעזרא, אשר עבדה בשנים האחרונות כמנהלת אגף השירות העירוני בעיריית אשקלון תחת נאשם 1, עמדה על פועלו בתקופת כהונתו כראש העיר, וסיפרה כי למן היום הראשון בתפקידו שם לנגד עיניו את טובת התושב; הנחיל בעירייה מדיניות של קירוב התושב לעירייה ולהיפך; יזם תכניות לפיתוח וקידום העיר; וסייע באופן אישי לתושבים במקרים הנדרשים, שלא במסגרת הסטנדרט והתקציב הרגיל.

מר בריגה עבד מול נאשם 1 במסגרת היותו מנהל אגף החינוך. העד שיבח את פועלו של הנאשם 1, בציינו כי רק לעתים נדירות פוגשים "**בדמות כריזמתית, מובילה ויוזמת ומחוללת מהפכות**". לדבריו, בתקופת כהונתו כראש העיר, חולל הנאשם מהפכה של ממש במערכת החינוך, הוביל ופיתח יוזמות מקומיות וגייס בעלי תפקידים מקצועיים. העיד כי הנאשם ניחן ביכולות ניהול וביצוע מרשימות, מוטיבציה גבוהה ואמפתיה. לסיכום עדותו ציין כי "**ראינו אדם נחוש, שאכפת לו מכל אזרח, אבל הכל בדרך המקצועית**".

מר ג'רפי הכיר את הנאשם 1 במסגרת עבודתו בעירייה כמנהל אגף ניהול מערכות עירוניות. העד סיפר כי התרשם מהלהט והרצון של הנאשם לשפר את העיר אשקלון. לדבריו, הנאשם עבד "סביב השעון", פעל לקידום פרויקטים רבים בו זמנית, היה קשוב לכל בעיה - קטנה כגדולה, הוביל שינוי משמעותי בכל תחומי החיים בעיר, והביא לתפקיד "**נשמה יתרה**".

מר גרוזמן עמד בעדותו על תרומתו הרבה של נאשם 1 לחברה ולנזקקים בעיר אשקלון לאורך השנים. מעורבותו ונוכחותו בשטח הייתה מורגשת, והוא היה מקדם ויוזם תכניות לשיפור חיי העיר במהירות בלתי רגילה. כמו יתר העדים, גם מר גרוזמן ציין כי "**מדובר באדם שאכפת לו ממה שקורה בעיר**".

העד האחרון מטעמו של נאשם 1, מר מור, עמד אף הוא על השפעותיו החיוביות של הנאשם בעיר, בעיקר במיגור פשיעה, שיפור תחום החינוך והאצת תנופת הבניה. בסיום עדותו עתר מבית המשפט להתחשב בתרומתו הרבה של הנאשם 1 לתושבי העיר אשקלון.

16. מטעם נאשם 2 העידה גב' איילת שמעוני, אשתו מזה 21 שנים. העדה סיפרה שלאחר חשיפת הפרשה, הקשיים שחוותה המשפחה, הן מבחינה כלכלית והן מבחינה בריאותית, הלכו וגברו. לדבריה, הנאשם 2 והיא צברו חובות, התקשו לשלם שכר דירה במשך תקופה ארוכה, לא הצליחו לספק לילדיהם אוכל ובגדים ובסוף הוכרזו כפושטי רגל. בעקבות זאת החלה לסבול מחרדות יומיומיות, עברה אירוע שגרם לשיתוק חלק מפניה, והיא החלה לצרוך תרופות נגד דיכאון. העדה התייחסה בעדותה גם לנזקים שההליך המשפטי גרם לארבעת ילדיהם אשר סובלים לדבריה מלחץ נפשי גדול. לבסוף ציינה כי בעלה איש טוב שעוזר לכולם ותורם לחברה אך כעת הוא שבור נפשית, ושליחתו למאסר בפועל עלולה להוביל לקריסת הבית כולו.

17. מטעם נאשם 3 הוגשו מכתבי עדות אופי רבים על ידי בני משפחה, עובדים ומכרים; וכן אסופת מכתבי תודה והערכה על תרומתו לעמותות שונות (נע/2). כמו כן הוגשו מסמכים הנוגעים למצבו הבריאותי של הנאשם ומסמך הנוגע למצבו הכלכלי והמשפטי של פרויקט הבניה 'יעדים' (נע/3).

כמו כן העידו בעניינו ארבעה עדי אופי: מר שמעון יורם לוגסי, מקים עמותת 'נר דוד אבי'; מר יורם סבג, קבלן חשמל; מר מיקו גיל, קבלן בניין; גב' ליטל לוי רחמים, עובדת באחת החברות שבבעלות הנאשם.

מר לוגסי סיפר באריכות על תרומתו הנדיבה וארוכת השנים של נאשם 3 לעמותה אותה הקים (נר דוד אבי), אשר מקבילה בפעילותה ליד שרה ועזר מציון, וכן לארגון איגוד והצלה.

מר סבג עמד אף הוא על מעלותיו של הנאשם 3, וסיפר כי הציל מספר קבלנים מקריסה כלכלית.

מר גיל העיד כי הוא מכיר את הנאשם 3 מזה 50 שנה. לדבריו, חווה משבר קשה ביותר לאחר שאיבד שלושה בנים ועבר הליך גירושין, והנאשם תמך בו ועזר לו "לקום על הרגליים" בכך שנתן לו לבצע עבודות שונות. הוסיף וסיפר שהנאשם נדיב, אמפתי ותורם רבות לזולת ולחברה.

גב' לוי, אשר עובדת בחברת ההפצה שבבעלות נאשם 3, סיפרה לבית המשפט שהוא תמיד נכון לעזור לעובדים שלו. לדבריה, הוא קשוב לכולם, מסייע כלכלית בנדיבות, משלב בחברה עובדים בעלי מוגבלויות, ומספק מקור פרנסה לאנשים רבים. עוד הוסיפה, כי עברה משבר קשה והנאשם סייע לה בכל דרך אפשרית, ללא תנאים.

<u>טיעוני התביעה</u>

18. **התביעה**, באמצעות עורכות הדין הילה גבאי וקרן צבירן-לצטר, התייחסה בטיעוניה המפורטים לערכים הנפגעים כתוצאה מהעבירות אותן ביצעו הנאשמים ולמידת הפגיעה בהם; לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ביחס לכל אחד ואחד מהנאשמים בנפרד; למתחמי הענישה ביחס לכל אירוע ולכל עבירה; ולנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה.

התביעה ביקשה לראות בכל אחד מאישומי כתב האישום בהם הורשעו הנאשמים כאירוע נפרד ולקבוע לכל אחד מהם מתחם עונש נפרד.

התביעה עמדה על הצורך בהחמרת הענישה בעבירות השוחד, והדגישה את המדיניות המנחה לפיה יש להטיל מאסר בפועל בעבירות אלה הן על מקבל השוחד והן על נותני השוחד - בעלי הממון והאינטרסים, אשר יש במעשיהם המושחתים כדי להשחית אחרים; וכן על הצורך להטיל קנס משמעותי ולהפעיל את הוראות החילוט של חוק איסור הלבנת הון.

עוד צוין, כי העבירות בתיק זה לא בוצעו מתוך דחף רגעי או חולשה נקודתית, אלא מדובר בתכנית עבריינית מתוכננת היטב אשר הוסתרה באמצעות מסכת ענפה של שקרים וכללה את הרחקתו של שמעוני מהכספים חרף מודעותו המלאה להליך גיוס הכספים ועריכת הסכמי הלוואות כוזבים, תוך שימוש ציני ומשחית בכוחו של התפקיד הציבורי.

נטען, כי מדובר בפגיעה משמעותית באמון הציבור בעובדי הציבור, בטוהר המידות של עובדי הציבור ובתקינות פעילות המנהל, והנזק שנגרם כה גדול עד כי אינו ניתן לריפוי, אלא בהכרה במעשים הפסולים ובענישה מרתיעה.

על בסיס הטיעונים שתמציתם פורט, ופסיקה אליה התייחסה, עתרה התביעה לקביעת המתחמים הבאים:

<u>לגבי נאשם 1 - שמעוני</u>

בגין האירוע הראשון שעניינו קבלת שוחד בסך 150,000 ₪, בצירוף עבירת הלבנת הון ועבירה של מרמה והפרת אמונים בשל פעולות בניגוד עניינים והסתרת מידע, **מתחם שנע בין 3 ל- 5 שנות מאסר**, וקנס בגובה פי ארבע משווי טובת ההנאה שהופקה;

בגין האירוע השני שעניינו הפרת אמונים בגין קבלת 100,000 ₪ ממגנזי, **מתחם שנע בין 8 ל-18 חודשי מאסר**, וקנס בגובה פי ארבע משווי טובת ההנאה;

בגין האירוע הרביעי שעניינו הפרת אמונים בגין קבלת כספים בסך של כ- 550,000 ₪ ממקורות לא ידועים, **מתחם שנע בין 6 ל-14 חודשי מאסר**, וקנס בגובה פי ארבע משווי טובת ההנאה;

בגין האירוע החמישי שעניינו עבירות מס ביחס להכנסות בסך 835,000 ₪, **מתחם שנע בין 6 ל- 16 חודשי מאסר**.

נטען, כי חלקו של שמעוני בביצוע העבירה הוא מרכזי ביותר בתור נבחר הציבור, יוזם איסוף הכספים, מקבל הכספים, והוגה ומנחה התכנית העבריינית, והכל בשעה שכיהן בתפקיד הבכיר ביותר וניצל לרעה את כוחו ומעמדו. אשר על כן נטען כי בעניינו הפגיעה היא החמורה ביותר.

אשר לקביעת העונש בתוך המתחם, נטען כי שמעוני לא נטל כל אחריות למעשיו וניסה בכל מאודו לטשטש את מעורבותו, להרחיק את עצמו מהמיוחס לו ולהסתיר את התמונה האמיתית מבית המשפט. זאת ועוד, נסיבותיו האישיות של שמעוני והפגיעה במשפחתו מהעונש הצפוי, כמו גם תרומתו לחברה, נדחקות אל מול חומרת העבירות, היקפן והתועלת הכלכלית שצמחה לו מביצוען. עוד נטען, כי רום המעמד מהווה נסיבה לחומרה, הנעוצה במעשיו העבריינים. לאור האמור, עתרה התביעה לעונשים הבאים: באישום הראשון - 4 שנות מאסר בפועל; באישום השני - 12 חודשי מאסר בפועל; באישום הרביעי - 10 חודשי מאסר בפועל; ובאישום החמישי - 12 חודשי מאסר בפועל; כך שבסופו של דבר יוטל על שמעוני עונש מצטבר של **6 שנות מאסר בפועל ו-10 חודשים**, לצד עונשים נלווים, ובנוסף לצו חילוט בסך 150,000 ₪.

כמו כן, עתרה התביעה לקבוע כי שמעוני, אשר מכהן כחבר מועצת העיר אשקלון, עבר עבירות שיש עמן קלון, וכי לא יוכל לכהן גם כחבר מוסד תכנון מקומי.

<u>לגבי נאשם 2 - עופר</u>

בגין ביצוע עבירה של קבלת שוחד בצוותא בסך 150,000 ₪ מדוידי, בצירוף עבירת הלבנת הון, **מתחם שנע בין 20 ל- 40 חודשי מאסר**, וקנס בגובה פי ארבע משווי טובת ההנאה שהופקה.

נטען, כי חלקו של עופר בביצוע העבירה הוא מרכזי ביותר, והגם שאינו משמש כאיש ציבור, הוא ניצל באופן גס ובוטה את מעמדו כאח של מי שמעמדו רם, ועשה בו שימושים רבים ופסולים, ולכן יש לראות בכך נסיבה לחומרה. לשיטת

התביעה, לא ניתן להתעלם מכך שעופר הפיק הנאה אישית מכספי השוחד, שחלקים ממנו נותרו אצלו לשימושו האישי, כך שהיה לו עניין בכספים מעבר לרצון לסייע לשמעוני.

אשר לקביעת העונש בתוך המתחם, נטען כי עופר לא נטל כל אחריות למעשיו, ועשה כל שניתן כדי להסתיר את התמונה האמיתית מבית המשפט. גם בעניינו נטען כי נסיבותיו האישיות והפגיעה הצפויה להיגרם לו ולמשפחתו מהעונש המבוקש אינה מיוחדת או חריגה בהשוואה לזו הנגרמת לכל אדם הנאשם בפלילים אשר מורשע ונשלח למאסר, בוודאי שלא כזו המצדיקה הקלה של ממש בענישה בתוך המתחם, ומכל מקום, נסיבות אלו נדחקות אל מול חומרת העבירה, היקפה והתועלת הכלכלית שצמחה לו מביצועה.

אשר על כן, עתרה התביעה להשית על עופר 30 **חודשי מאסר בפועל**, לצד עונשים נלווים.

<u>לגבי נאשם 3 - דוידי</u>

בגין האירוע הראשון והחמישי שעניינם מתן שוחד לשמעוני ועופר בסך 150,000 ₪ ועבירות המס הנלוות, **מתחם שנע בין** 10 **ל-** 24 **חודשי מאסר בפועל**, וקנס בגובה פי ארבע משווי טובת ההנאה.

לטענת התביעה, דוידי פעל באופן מתוכנן ומתוחכם ונקט במהלכים ליצירת גישה ותקשורת ישירים למקבלי ההחלטות הבכירים בעירייה, ובראשם שמעוני, כדי לקדם את האינטרסים היזמיים והעסקיים שלו, והסווה את העברת הכספים שאינם קשורים לפרויקט יעדים באופן שלא מעורר שאלות וחשד.

עוד נטען, כי חלקו של דוידי בביצוע העבירה היה מרכזי, שעה שהוא הגורם אשר שילם את כספי השוחד במטרה לקדם את האינטרסים האישיים שלו אל מול העירייה ולמעשה המרמה התאפשרה אך ורק בזכותו. בהקשר זה נטען כי דרישתו של דוידי מאיתמר ועופר כי יפעלו לטובתו, מהווה נסיבה לחומרה.

אשר לקביעת העונש בתוך המתחם, נטען כי דוידי לא נטל בשום שלב אחריות על מעשיו, ונסיבותיו האישיות ותרומתו לחברה נסוגים במקרה זה מפני האינטרס הציבורי והרתעת היחיד בשל חומרת העבירות.

אשר על כן, עתרה התביעה להשית על דוידי 18 **חודשי מאסר בפועל**, לצד עונשים נלווים.

לגבי נאשם 4 - פונטה

בגין האירוע השני שעניינו הפרת אמונים בצוותא עם שמעוני בקשר לקבלת סך של 100,000 ₪ ממגנזי, **מתחם שנע בין** 6 **ל-** 15 **חודשי מאסר**, וקנס בגובה פי ארבע משווי טובת ההנאה;

בגין האירוע הרביעי שעניינו הפרת אמונים בצוותא עם שמעוני בקשר לקבלת סך של כ- 500,000 ₪ ממקורות עלומים, **מתחם שנע בין** 6 **ל-** 15 **חודשי מאסר**, וקנס בגובה פי ארבע משווי טובת ההנאה.

לטענת התביעה, נסיבות קבלת הכספים נמצאות בגבול העליון של מדרג עבירת הפרת האמונים, על גבול השוחד. נטען, כי פונטה היה גורם מרכזי בביצוע העבירות, פעל באופן מתוכנן, היה המעורב הפעיל מכולם בהליכי גיוס הכספים וקבלת טובות ההנאה, פנה לגורמים שונים שבמובהק היה קושי לפנות אליהם מחמת מעמדם מול שמעוני, והציג מצגי שווא לפיהם שמעוני הורחק ומודר מגיוס הכספים. כמו כן צוין, כי על אף שפונטה אינו איש ציבור בעיר אשקלון, הוא זכה למעמד מיוחד והיה מוכר וידוע שם על רקע קרבתו לשמעוני ויכולתו לקצר דרך אל שמעוני ומקבלי ההחלטות הרלוונטיים בעירייה. לפיכך, נטען כי ניצול מעמדו וכוחו לרעה מהווה נסיבה לחומרה שיש לזקוף לחובתו.

אשר לקביעת העונש בתוך המתחם, נטען כי פונטה לא נטל כל אחריות על מעשיו, ועל נסיבותיו האישיות לסגת מפני האינטרס הציבורי והרתעת היחיד והרבים המחייבים ענישה ההולמת את חומרת מעשיו.

אשר על כן, עתרה התביעה להשית על פונטה בגין כל אחד משני האישומים 10 **חודשי מאסר בפועל**, ובסה"כ עונש מצטבר של 20 **חודשי מאסר בפועל**, לצד עונשים נלווים.

<u>טיעוני ההגנה</u>

19. **ב"כ נאשם 1**, עו"ד שרון נהרי ועו"ד זאב לקט, סקרו בטיעוניהם את הקריירה הציבורית של שמעוני ועמדו בהרחבה על השינויים והשיפורים הרבים שערך בעיר אשקלון עם כניסתו לתפקיד ראש העיר.

הסניגורים ביקשו לראות בכלל המעשים בהם הורשע הנאשם כאירוע אחד שבגינו יש לקבוע מתחם ענישה אחד. הוסבר בהקשר זה כי מעשי העבירה הורכבו מפעולות שחזרו ונשנו במהלך פרק זמן של כ-9 חודשים במהלכם נאספו הכספים עבור הסכמי הפיצוי.

הקביעות המזכות בהכרעת הדין שזורות לאורך כל טיעוני ההגנה לצורך הדגשת הפער בין מה שיוחס לנאשם בכתב האישום לבין העבירות, האירועים והסכומים בהם בסופו של דבר הורשע. ההגנה ביקשה לראות בכך נסיבה להקלה בעונש.

נטען כי הרקע לעבירות בהן הורשע נאשם 1 הוא תשלום הסכמי הפיצוי ולא גיוס כספים מתוך תאוות בצע לטובת העשרת הונו האישי. עוד נטען, כי לא מדובר בראש עיר שעם כניסתו לתפקיד החל לזרוע שחת במסדרונות העירייה.

ההגנה עתרה להתחשב בנסיבות ביצוע העבירות מושא האישום הראשון המהוות, לשיטתה, נסיבות מקלות לעניין העונש, ובכלל אלה: (א) תקופת ביצוע העבירות, שנטען כי אינה שיטתית ונרחבת (9 חודשים); (ב) סכום השוחד בו הורשע (150,000 ₪ בעוד שיוחס לו סכום של 366,000 ₪); (ג) זיכוי מהמתת המיוחס ברכישת והשבתת אתר "אשקלון 10"; (ד) מעורבותו במתן התמורות לא הייתה בעלת "ערך מיוחד", ולא נקבעה סטייה מן השורה.

לעניין נסיבות ביצוע העבירות מושא האישום השני, הדגישה ההגנה את זיכוי הנאשם מעבירה של לקיחת שוחד והלבנת הון.

אשר לאישום הרביעי נטען, כי אין ראיות לכך שהנאשם העניק או התכוון להעניק תמורה בעד הכספים שקיבל על-פי אישום זה, וההרשעה הייתה אודות ניגוד עניינים פוטנציאלי עתידי בלבד, ולא בגין ניגוד עניינים ממשי-מוחשי, שדרגת חומרתו שונה.

לגבי האישום החמישי נטען כי מדובר בעבירה שהיא נלווית להרשעה בעבירות השוחד והפרת האמונים ולא בעבירת מס עצמאית, ומכל מקום לא ניתנה לנאשם הזדמנות לשלם "כופר" חלף העמדה לדין פלילי ויש לקחת עניין זה בחשבון במסגרת גזר הדין.

לשיטת ההגנה, הפסיקה אליה הפנתה התביעה חמורה מהמקרה של הנאשם. לאור האמור, עתרה ההגנה לקביעת מתחם ענישה הנע בין 6 ל- 24 חודשי מאסר בפועל.

אשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, ההגנה עמדה בהרחבה על הקריירה הציבורית הענפה של נאשם 1 ועל תרומתו רבת השנים לחברה בכלל, ולעיר אשקלון בפרט. כמו כן נטען, כי הרשעתו של הנאשם בעבירות של לקיחת שוחד ומרמה והפרת אמונים אינה פשוטה עבור נבחר ציבור שלאורך חייו שירת את הציבור נאמנה, ושליחתו למאסר בפועל תמית כליל את סיכויו לחזור לחיים הציבוריים. עוד נטען, כי משפחתו של הנאשם חוותה קשיים אדירים

בהתמודדותה עם המיוחס לנאשם בפרשה, הן מאחר שהנאשם תויג בהתחלה כעבריין מין, והן כעת, לאחר שהורשע בעבירות נגד טוהר המידות, ועונש מאסר מרחף מעל ראשו.

כמו כן ההגנה טענה שלל טענות כנגד התנהגות והתנהלות רשויות אכיפת החוק (למשל: התנהלות משטרת ישראל מול עד המדינה; אי-הצגת ראיות מפלילות בשלב החקירה; הטעיית בית המשפט במעמד הגשת בקשה למתן צו להאזנת סתר; אי תפיסת מצלמות האבטחה במסעדה; החלטת בית משפט העוצרת השלמת חקירה), וביקשה שגם אלו יילקחו בחשבון כנסיבה מקלה במסגרת גזר הדין.

ההגנה ביקשה להתחשב גם בעובדה כי אין לחובת הנאשם הרשעות קודמות; בעובדה כי מאז בוצעו העבירות ועד היום לא נפתחו לחובתו תיקים נוספים; ובמצבו הכלכלי הרעוע.

אשר לחילוט נטען, כי חילוט כספיו של הנאשם לא יותיר בידי המשפחה אמצעי מחייה סבירים, וזאת בשים לב לעובדה שהמשפחה מונה 7 נפשות; הנאשם אינו עובד מזה תקופה ארוכה; וכל החסכונות נפדו לשם מחייה ומימון ההוצאות המשפטיות. על כן, נטען כי עניינו של הנאשם עונה על אותם טעמים מיוחדים בעטיים יש להימנע מחילוט רכוש. לחלופין טענה ההגנה, כי ככל שיינתן צו לחילוט הנכסים, הרי ששווי החילוט הכולל צריך לעמוד על סך של 95,000 ₪ (הסכום שקיבל בפועל), ולא על 150,000 ₪ (כפי שמבוקש על ידי התביעה), ולהורות כי הכספים המוחזקים בחשבון הבנק שהוקפא בצו זמני ישמשו לטובת החילוט.

לאור האמור, עתרה ההגנה למקם את עונשו של שמעוני בחלק התחתון של המתחם אותו הציעה.

20. **ב"כ נאשם 2**, עו"ד אשר אוחיון, פתח את טיעוניו בתיאור הנזקים הכבדים והמשמעותיים שנגרמו לנאשם ולמשפחתו בעקבות ההליך הפלילי. לדבריו, נסיבות ביצוע העבירה ייחודיות וזאת מאחר שהנאשם עמד במצב בלתי אפשרי שעה שאחיו ביקש ממנו לסייע לו. תחילה, נרתם לעזרתו באופן לגיטימי כשגייס 50,000 ₪ ממקורות ידועים - בני משפחה וחברים. לאחר מכן, מצא עצמו בין הפטיש לסדן: מצד אחד, התבקש להמשיך ולסייע לאחיו הגדול, שתמיד הושיט לו יד ובמשך שנים סייע לו כלכלית. מן הצד השני, עמד מול נאשם 3, אשר סיפק לו את עיקר פרנסתו. לטענת ההגנה, הנאשם שימש כצינור בלבד להעברת הכספים והעבירה הייתה יכולה להשתכלל גם בלעדיו כך שהוא לא היה בחזקת "הגורם שבלעדיו אין", ויש בכך כדי להשליך על חלקו בביצוע העבירה. עוד נטען, כי מדובר במעשה אחד בודד, כשהנאשם לא הבין את העולם הציבורי ומגבלותיו, תרומתו הייתה שולית ביותר, הוא עצמו אינו עובד ציבור, והוא כלל לא נהנה מהמתת.

הסניגור עמד על החלקים המזכים בהכרעת הדין, והדגיש במיוחד את זיכויו של הנאשם ב- 13 מתוך 14 העסקאות שיוחסו לו ולנאשם 3 בכתב האישום. לטענתו, הנאשם היה צריך להתמודד במהלך המשפט עם הטענה כי אינו באמת מתווך, וכל פעילותו הייתה נגועה בשחיתות - מהלך אשר הוביל לגדיעת פרנסתו מאחר שכולם התרחקו ממנו ופחדו לעשות אתו עסקים - ובפועל, זוכה מכל העסקאות למעט אחת.

לאור האמור, עתרה ההגנה לקביעת מתחם שמתחיל ומסתיים בעונש שניתן לרצות בדרך של עבודות שירות; ולהימנע מהטלת קנס בעניינו בשל המצוקה הכלכלית הקשה אליה נקלעה המשפחה ובשל העובדה שלא נהנה מהמתת.

21. **ב"כ נאשם 3,** עו"ד נוית נגב, ציינה בפתח טיעוניה כי הגם שהעבירה העיקרית בה הורשע הנאשם היא עבירת השוחד, הרי שהוא מצוי ברף הנמוך של מנעד השוחד, המתקרב לעבירה של שותפות להפרת אמונים, וזאת נוכח המאפיינים והנסיבות הייחודיים המתקיימים בעניינו.

לשיטת ההגנה, תמונת ההרשעה בהכרעת הדין שונה באופן דרמטי מהתמונה שהצטיירה בכתב האישום. לדבריה, הנאשם נאלץ לנהל משפט ארוך ומשמעותי בגין טענות רבות שמלכתחילה לא היו לגביהן בסיס ראייתי, ושממרביתן זוכה בסופו של דבר, ולכן יש ליתן לפער המשמעותי האמור ביטוי בתוצאה העונשית.

אשר לחלקו בביצוע העבירות ולמניע שעמד מאחוריהן נטען, כי הנאשם לא יזם את מתן השוחד ולא בא להשחית עובד ציבור. נאשם 2 הוא שיזם את בקשת הכספים עבור נאשם 1, כאשר בנקודת הזמן בו נעשתה הפניה, חשש הנאשם מהשלכות של נקמנות מצד נאשם 1 על פרויקטים תלויים ועומדים, ולכן נאות להעביר את הכספים לנאשם 2 באופן מיידי ומבלי לשאול שאלות. בהקשר זה אף נטען, כי הכרעת הדין קובעת שהנאשם לא היה מודע לצורך של נאשם 1 בגיוס הכספים ולכן לא היה מצידו של הנאשם כל מהלך מתוכנן שקדם לביצוע העבירה.

עוד נטען, כי מידת האשם בעניינו של הנאשם פחותה מאחר שנקבע בהכרעת הדין כי העברת הכספים לנאשם 2 נעשתה תוך עצימת עיניים, וללא ידיעה פוזיטיבית לפיה מקבל הכספים הוא עובד ציבור. כמו כן, לא הייתה דרישה לקבלת תמורה לאחר העברת הכספים ויש לשיטת ההגנה מקום להתחשבות גם בנתון זה לעניין העונש.

עוד נטען, כי סכום השוחד (150,000 ₪) אינו גבוה ביחס לפסיקה, והעובדה שניתן על רקע מערכת יחסים חברית ועסקית ארוכת שנים בין הנאשם לבין נאשם 2, אשר גלשה לתחום הלא-לגיטימי - מצדיקים אף הם הקלה בעונש.

ב"כ הנאשם עמדה בהרחבה על נתוניו האישיים של הנאשם, עברו הנורמטיבי, פועלו לאורך שנים, תרומתו לחברה, מצבו הבריאותי והפגיעה הקשה בשמו הטוב. כמו כן צוין כי המשפט הופסק לפרק זמן של מספר חודשים ביוזמת התביעה לצורך השלמת חקירה, שבוטלה על ידי החלטת בית המשפט וגם בנתון זה יש להתחשב.

אשר על כן, עתרה ההגנה לקביעת מתחם ענישה שניתן לריצוי בדרך של עבודות שירות, וביקשה למקם את הנאשם ברף התחתון של המתחם ולהטיל עליו עונש שאינו כולל רכיב של מאסר מאחורי סורג ובריח.

22. **ב"כ נאשם 4,** עו"ד ג'ורג'י עמיר, ציין את העבירות בהן הורשע הנאשם (הפרת אמונים בגין גיוס סך של 550,000 ₪ מגורמים עלומים; והפרת אמונים בגין גיוס סך של 100,000 ₪ ממגנזי), וטען כי היה נכון יותר להרשיעו בעבירה אחת של הפרת אמונים בסך כולל של 650,000 ₪, במקום להפריד את גיוס הכספים ממגנזי מגיוס הכספים הכללי. לשיטתו, יש בכך כדי להשליך על מדרג חומרת העבירה לעניין העונש, ונכון לקבוע בנסיבות אלה כי מדובר באירוע אחד ובעבירה אחת.

לטענת הסניגור, הנאשם אינו עובד ציבור; הוא לא ביקש או קיבל או לקח לעצמו כל תמורה בגין סיועו החברי לנאשם 1 בשעת דחק, ולכן ראוי לקבוע בעניינו מתחם ענישה שקרוב בנסיבותיו לעבירה של סיוע להפרת אמונים ולא הפרת אמונים בצוותא.

כמו כן, עמד הסניגור על נתוניו האישיים של הנאשם ועברו הנורמטיבי.

לאור האמור, עתרה ההגנה לקביעת מתחם שנע בין ענישה צופה פני עתיד לבין עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות וביקשה לשלוח את הנאשם לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות בדבר התאמתו.

<u>דברם האחרון של הנאשמים</u>

23. **נאשם 1** שיתף בדבריו האחרונים כי כל חייו חלם להיות ראש עיר, עבד קשה כדי להתמנות לתפקיד, ולא נכנס לתפקיד במטרה לבצע עבירות פליליות. אולם לאחר שקיבל את מכתבי הדרישה, פעל באופן של גיוס כספים באמצעות נאשמים 2 ו-4 על מנת לשמור על משפחתו, על תפקידו ועל שמו הטוב. הנאשם הוסיף וסיפר אודות מעצרו והחקירות שבאו בעקבותיו, וביקש להתחשב בו בגזירת העונש בעיקר עבור ילדיו הקטנים שמתקשים מאד להתמודד עם השלכות ההליך הפלילי.

נאשם 2 טען כי כל מעשיו היו במטרה לעזור לאחיו באופן חוקי. לדבריו, עובד כיום שעות ארוכות כמחלק עיתונים וכשליח על מנת להביא אוכל הביתה. עוד סיפר, כי הוא סועד את הוריו החולים וכי כל משפחתו בלחץ נפשי גדול ומחשש מפני העונש שיוטל עליו.

נאשם 3 ביקש את התחשבותו של בית המשפט בקביעת עונשו.

<u>דיון והכרעה</u>

24. עתה, הגיעה העת לגזור את דינם של הנאשמים שלפניי, בהתאם למתווה שנקבע בתיקון 113 לחוק העונשין.

בשל ריבוי העבירות והנאשמים, מלאכת גזירת הדין תיערך באופן הבא: **בחלקו הראשון** של פרק ההכרעה אדרש לשאלת "ריבוי העבירות" ואדון בערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות; **בחלק השני** אעמוד על מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לכל אחת מהעבירות הרלוונטיות; **בחלק השלישי**, שיוקדש לכל נאשם בנפרד, אדרש למידת הפגיעה בערכים המוגנים ולנסיבות ביצוע העבירה, שאז אקבע את מתחם העונש ההולם, ובהמשך - את העונש המתאים בתוך המתחם.

<u>פרק הכרעה - חלק ראשון</u>

אירוע אחד או מספר אירועים נפרדים

25. כאמור, כתב האישום אוחז חמישה אישומים המיוחסים לנאשמים, בצירופים שונים, בגין ביצוע עבירות של שוחד, מרמה והפרת אמונים, הלבנת הון ועבירות מס - כל אחד על פי חלקו. לפיכך, יש לקבוע האם, כטענת התביעה, מדובר בכמה אירועים נפרדים; או שמא, כטענת ההגנה, מדובר בעבירות המהוות אירוע אחד.

סבורני כי מדובר, במובהק, ב"אירוע אחד" בעטיו יש לקבוע מתחם ענישה אחד לכל העבירות ביחס לכל אחד מהנאשמים. מדובר בעבירות שיש ביניהן קשר הדוק והן מהוות חלק ממסכת עובדתית אחת, אף אם הן בוצעו לאורך תקופת זמן

שאינה קצרה - החל מהרגע בו התעורר הצורך בגיוס הכספים ועד להשלמתו, וזאת בהתאם להוראות סעיף 40יג לחוק העונשין ולמבחנים השונים שנקבעו בעניין זה בע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** (29.10.2014). הלכה למעשה, **כל הפעולות העומדות ביסוד הרשעת הנאשמים**, גם על פי כתב האישום, ובוודאי על פי ממצאי הכרעת הדין, הן פועל יוצא של הסכמי הפיצוי והצורך בגיוס הכספים לטובת עמידה בהם, צורך שהוביל את שמעוני ואת יתר הנאשמים לבצע שורה של עבירות פליליות מושא כתב האישום, ומכאן שעסקינן ב"אירוע" אחד לצורך קביעת מתחמי הענישה בעניינו של כל נאשם ונאשם. קבלת עמדת התביעה וסיווג כל אישום כאירוע נפרד ומנותק מהאחר, חוטאת למהות העניין ולסיפור המעשה.

הערכים החברתיים המוגנים

<u>עבירת השוחד</u>

26. רבות נאמר ונכתב על חומרתן של עבירות השוחד, ולא בכדי הועמד העונש המירבי הקבוע בצדן, במסגרת תיקון 103 לחוק העונשין, על 10 שנות מאסר בעבירה של קבלת שוחד; ו- 7 שנות מאסר בעבירה של מתן שוחד. עבירות אלו פוגעות באופן קשה במינהל הציבורי ובאמון הציבור ומהוות סמל לשחיתות.

עבירות השוחד ועבירות נוספות אשר יסוד של שחיתות טבוע בהן "**מסוכנות הן לחברה ולסדרי הממשל. הן מכרסמות בעבותות הקושרות אותנו כבני חברה אחת. הן מפרות את האמון של פרט בפרט, ושל הפרט בשלטון. הן מעודדות זלזול ברשויות הציבור ובעובדי הציבור. הן מטפחות ציניות כלפי רשויות המינהל וכלפי הסדר החברתי הקיים. הן פוגמות באמון של הפרט בתיפקודו של הכלל, ובכך מערערות את היציבות החברתית**" (בג"ץ 7074/93 **סויסא נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד מח(2), 777 (1994); וראו גם: ע"פ 267/13 **מדינת ישראל נ' לוי**, פס' 13 לפסק דינה של הש' ד' ברק-ארז (23.6.2013); ע"פ 4456/14 **קלנר נ' מדינת ישראל**, (29.12.2015); ע"פ 3295/15 **מדינת ישראל נ' גפסו**, פס' 41 (31.3.2016)).

27. בתי המשפט ייחסו חשיבות רבה לערכים החברתיים המוגנים שביסוד עבירות אלו, אשר נועדו לשמור על טוהר המידות של עובדי הציבור, תקינות פעולות המינהל, ותדמית השירות הציבורי, עובדיו ונבחריו:

"**עבירות השוחד הן חלק משורה של עבירות הקבועות בחוק העונשין, שנועדו להנהיג נורמות התנהגות ראויות בקרב עובדי ציבור ולמנוע גילויי שחיתות מצידם. בפסיקתנו הוכרו שלושה ערכים עיקריים שעליהם נועדו האיסורים הפליליים על מתן שוחד ולקיחתו להגן: טוהר המידות של פקידי הציבור, שנועד להבטיח כי האנשים**

שבידם מופקדים כוחות וסמכויות לפעול בשם הרשות ושחבים חובת נאמנות לציבור יפעלו ביושר ובהגינות; פעילותו התקינה של המינהל, שעלולה להשתבש אם עובדי ציבור שנתון להם שיקול דעת ישקלו שיקולים זרים בשל שוחד שניתן להם; ואמון הציבור במערכת השלטונית, שהוא חיוני לקיום חיים דמוקרטיים תקינים ושעלול להיפגע אם השירות הציבורי ייתפס בעיני הציבור כמושחת וכמי שעובדיו נוהגים לקבל שוחד" (דנ"פ 10987/07 **מדינת ישראל נ' כהן**, פס' 14 לפסק דינה של הנשיאה (בדימוס) ד' ביניש (2.3.2009)).

<u>עבירת מרמה והפרת אמונים</u>

28. עבירת המרמה והפרת אמונים משמשת נורמה פלילית מרכזית במסגרת ההגנה על סדרי השלטון במדינה. בית המשפט העליון קבע בע"פ 2333/07 **שלמה תענך נ' מדינת ישראל**, כי עבירה זו:

"**יורדת ללב הקשר שבין עובד הציבור לבין הציבור שאותו הוא נועד לשרת. קשר זה בנוי, ביסודו, על אמון הציבור בעובדים הפועלים למענו, והוא אבן יסוד בקיום חיי חברה תקינים. העבירה של מרמה והפרת אמונים הינה 'עבירת מסגרת', אשר יסודותיה העובדתיים מוגדרים ברמת הפשטה גבוהה, ולכן ההלכה הפסוקה עסקה בהגדרת גבולותיה ותחומיה הנורמטיביים**" (פס' 140 (12.7.2010) (להלן - **עניין תענך**)).

מהותה, תכליותיה, יסודותיה וגבולותיה נדונו בהרחבה בהלכה המנחה של בית המשפט העליון בדנ"פ 1397/03 **מדינת ישראל נ' שמעון שבס** (30.11.2004) (להלן - **עניין שבס**), במסגרתה נקבע כי האיסור הפלילי בעבירה נועד לשמור על הערכים המוגנים של אמון הציבור בעובדי הציבור, טוהר המידות של פקידי הציבור ופעילותו התקינה של המינהל הציבורי:

"**האיסור הפלילי הקבוע בעבירה זו מגן על שלושה אינטרסים שונים. האינטרס המוגן הראשון הוא הבטחת אמון הציבור בעובדי הציבור, אמון החיוני לשמירה על קיומו של שלטון תקין. האינטרס המוגן השני הוא שמירה על טוהר המידות של עובדי הציבור. ערך זה נועד להבטיח התנהגות הוגנת וישרה של עובד הציבור. האינטרס המוגן השלישי הוא הבטחת תקינותה של פעולת המינהל, תוך הגשמתו של התפקיד הציבורי. הוא בא לוודא שעובדי הציבור יפעלו על-פי הדין ועל-פי הכללים שלפיהם מתנהל הליך קבלת ההחלטות של המינהל הציבורי**" (ע"פ 4506/15 **צבי בר נ' מדינת ישראל**, פס' 52 לפסק דינו של כב' השופט נ' סולברג (11.12.2016), וראו גם ע"פ 3817/18 **מדינת ישראל נ' אלון חסן**, פס' 10-11 לפסק דינו של כב' השופט י' אלרון (3.12.2019)).

29. מאחר שמדובר כאמור בעבירה "עמומה" ורחבה, אשר מהווה "עבירת-סל", הדיון הנוסף בעניין שבס הוקדש "**לבירור עיקריה ותחומי פרישתה של עבירת המירמה והפרת אמונים, במגמה לקבוע מיבחן ברור ומדויק ככל הניתן ליסודותיה של העבירה**" (פס' 21 לפסק דינו של הנשיא (בדימוס) א' ברק). בענייננו, מדובר בהפרת אמונים בעקבות הימצאות במצב של ניגוד עניינים - סוגיה אשר נדונה בהרחבה בעניין שבס, ולכן נקודת המוצא לעניין זה תהא בהתאם לקביעות שנקבעו שם.

<u>עבירות הלבנת ההון</u>

30. לתופעת הלבנת הון יש פוטנציאל הרס משמעותי מבחינה כלכלית וחברתית מאחר שהיא מאפשרת לעבריינים לבצע ולהרחיב את מנעד העבירות אותן הן מבצעים:

"**הסכנה החברתית הטמונה בעבירות אלה היא רבה וחמורה, כאשר המאבק בתופעה של הלבנת הון מהווה אמצעי למאבק בעבריינות ובפשיעה... ודוק - הגם שהעבירות הניצבות בבסיס המהלך שהוביל לחקיקתו של חוק איסור הלבנת הון הינן עבירות חמורות ביותר הקשורות במישרין להתגברותה של תופעת הפשיעה המאורגנת, כגון עבירות הקשורות לסחר בסמים, זנות, סחר בנשק, הימורים וכדומה, הרי שהרציונאל האמור חל ביחס לכל העבירות הכלולות בתוספת הראשונה לחוק, שכל אחת מהן עשויה להפיק לעבריין שביצע אותן פירות אסורים שלא ניתן להשלים עם הטמעתם במערכת הפיננסית או במערכות "כשרות" אחרות, באופן שיאפשר לעבריין את המשך ביצוען של עבירות או למצער, הנאה מפירות אלו**" (עניין תענך, פס' 233).

מכאן, שחוק איסור הלבנת הון מבקש להילחם בתופעת העבריינות הכלכלית; לשמור על יציבותה, אמינותה, תקינותה וניקיונה של המערכת הפיננסית; למנוע מהעבריין ליהנות מפירות עבירת המקור; וליצור תמריץ שלילי לביצוע עבירות בעלות אופי כלכלי.

<u>עבירות המס</u>

31. עבירות המס נכללות בגדרי העבירות הכלכליות הפוגעות בחברה בכללותה ומשבשות את פעילותו התקינה של מנגנון גביית המיסים. עבירות אלו מבקשות להגן על ערך השוויון בנשיאה בנטל המס, שהוא "**אבן יסוד במערכת אכיפת חוק תקינה**" (רע"פ 3757/04 **עומר זידאן נ' מדינת ישראל**, פס' 6 (31.5.2004)) ולמנוע פגיעה במשק המדינה ובקופה הציבורית.

<u>פרק ההכרעה - חלק שני</u>

מדיניות הענישה הנוהגת

<u>עבירת השוחד</u>

32. בית המשפט העליון עמד פעמים רבות לאורך השנים הצורך בענישה משמעותית ומרתיעה בעבירות אלה. ראו לדוגמא ע"פ 3927/16 **מדינת ישראל נ' בר-זיו** (23.2.2017), בפס' 19:

"**עבירות השוחד, כמו שאר עבירות השחיתות השלטונית, מתאפיינות בקושי מיוחד שקיים בחשיפתן על ידי מערכת אכיפת החוק, שכן בניגוד לעבירות "רגילות", בעבירות אלו אין קורבן מוגדר, כל המעורבים הם עושי עבירה שאין להם כמובן ענין בחשיפת המעשים, וקורבן העבירה האמיתי של עבירות השחיתות השלטונית הוא למעשה כאמור הציבור כולו. קושי זה בחשיפת העבירות מחייב מתן משקל מיוחד לשיקול של הרתעת הרבים. עקב כך, אינטרס הרתעת הרבים, היינו הרתעה משמעותית כלפי עובדי ציבור ומעורבים אחרים בעבירות השחיתות השלטונית, הוא בעל חשיבות קריטית ממש**".

ראו גם ע"פ 341/73 **מדינת ישראל נ' ויטה**, פ"ד כז(2) 610 (1973):

"**הסכנה לדמותו של השירות הציבורי ולאפיה של החברה בישראל היא כה גדולה. עד שאין להירתע מנקיטת אמצעי ענישה קשים ומורגשים היטב כלפי כל מי שעולה על דרך השוחד - אם כנותן, אם כלוקח או כמבקש, ואם כמתווך**".

33. אשר למדיניות הענישה בגין עבירת השוחד, מצאתי את פסקי הדין הבאים כרלוונטיים:

ע"פ 5735/18 **דוד גודובסקי נ' מדינת ישראל** (9.12.2019) - המערער, אשר שימש כמנהל אגף הארגון של מפלגת ישראל ביתנו, הורשע בעבירות שוחד והלבנת הון. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, החל משנת 2006 ועד לפתיחת חקירה משטרתית גלויה בפרשה בשנת 2014, פעלה פאינה קירשנבאום - מזכ"לית מפלגת "ישראל ביתנו", חברת כנסת וסגנית שר הפנים - "באופן שיטתי ומתוכנן, לעיתים מתוחכם" כדי לקבל טובות הנאה פסולות עבורה, עבור בני משפחתה, עבור מקורביה ועבור המפלגה ומקורביה, תוך ניצול תפקידיה הציבוריים, ההשפעה הנובעת ממעמדה ושליטתה על יעדיהם של תקציבי המדינה. המערער היה שותף מרכזי בתכנון ובהוצאה אל הפועל של חלק משמעותי מהמעשים הפליליים שבוצעו על ידי קירשנבאום וביצע אותם בצוותא עימה. בית משפט קמא קבע באישום הראשון מתחם ענישה הנע בין 18 ל- 26 חודשי מאסר; באישום השני מתחם ענישה שנע בין 4 ל- 7 שנות מאסר; ובאישום השלישי מתחם ענישה שנע בין 8 ל- 18 חודשי מאסר, והשית על המערער עונש כולל של 7 שנות מאסר, לצד ענישה

נלווית. ערעור שהוגש על חומרת העונש התקבל באופן חלקי כך שבית המשפט העליון הפחית את עונשו של המשיב ל-6 שנות מאסר.

ע"פ 9180/16 **מליק נ' מדינת ישראל** (16.11.2017) – המערער, אשר כיהן כסגן ראש עיריית נשר, הורשע בקבלת שוחד בסך של 150,000 ₪, וכן בעבירה של שידול לשוחד. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונישה שנע בין 2 ל- 5 שנות מאסר והשית על המערער 3 שנות מאסר, לצד ענישה נלווית. ערעור שהוגש על חומרת העונש התקבל אך בשל השיהוי בהגשת כתב אישום (משך 3 שנים מאז שפרצה הפרשה), והפחית את העונש ב-6 חודשים. באותו מקרה נקבע:

"**לא מצאתי כי העונש שהוטל חרג מרמת הענישה הראויה במקרים דומים, או כי נפלה טעות מהותית שיש לתקנה. ובכפוף להקלה מסוימת בענישה המתחייבת מהתמשכות ההליכים, בגין שיהוי בהגשת כתב אישום, לא היה מקום להתערב בענישה שהוטלה**" (שם, פס' 50).

בהשוואה לענייננו - המערער מליק לא הורשע בעבירה של הלבנת הון ומתן תמורה לשוחד; ועבירת הפרת האמונים שיוחסה לו הוגדרה כ"זוטי דברים". כמו כן, העבירות שביצע המערער נעברו טרם תיקון 103 המשקף מגמת החמרת הענישה.

ע"פ 4109/15 **ליאור מירז נ' מדינת ישראל** (9.7.2017) - המערער הורשע בעבירות של לקיחת שוחד ושיבוש מהלכי משפט, בכך שהדליף מידע על חקירה סמויה שהתנהלה בפרשת קופת חולים מאוחדת בשנת 2010 תמורת שוחד. בית משפט קמא קבע מתחם עונישה שנע בין 10 ל- 40 חודשי מאסר בפועל, והשית על המערער 10 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. הן הערעור על חומרת העונש והן הערעור על קולת העונש נדחו על ידי בית המשפט העליון, אשר קבע כי:

"**נראה כי אכן עונשו של המערער נקבע במידה מסוימת "על הצד הנמוך"... גם אם ייתכן שיש ממש בטענות המדינה ביחס למתחם העונש ההולם שנקבע בעניינו של המערער וביחס לעונש המקל שנגזר עליו בתוכו... הוא אינו מחייב התערבותנו, בהתחשב בשיקולים הייחודיים שבפנינו...**" (שם, פס' 45).

ע"פ 4506/15 **צבי בר נ' מדינת ישראל** (11.12.2016) - המערער 1, ראש עיריית רמת גן, הורשע יחד עם שלושה נוספים בעבירות של שוחד, הלבנת הון, הפרת אמונים, שיבוש הליכי משפט ועבירות מס.

בהתאם לאירוע הראשון, בתקופה הרלוונטית לכתב האישום היו המערער 2 וארביב בעלי אינטרסים במיזם נדל"ן בשם בית ליר אור הנמצא במרחב התכנון של רמת גן. ארביב סייע למערער 1 ליטול הלוואה ולאחר מכן העביר ביחד עם

המערער 2 כספים לפירעונה במקומו. בתמורה, פעל המערער 1 לקידום המיזם. בעניינו של המערער 1 נקבע מתחם עניש שנע בין 4 ל- 7 שנות מאסר; ובעניינו של המערער 2 נקבע מתחם עניש שנע בין 30 ל- 42 חודשי מאסר.

בהתאם לאירוע השני, המערער 2 נתן למערער 1 שוחד על דרך העברת מניות לבנו של המערער 1. במועד הרלוונטי, היה מערער 2 בעל עניין במיזם הנדל"ן מגדלי התמרים שבמרחב התכנון של רמת גן. בתקופה זו העביר מערער 2 מניות של חברת מד פטרוליום בע"מ לבנו של המערער 1 ללא תמורה. בנוסף, מערער 1 הורשע בעבירה של מרמה והפרת אמונים בגין כך שבעת שהיה בשותפות עסקית עם המערער 2, טיפל המערער 1 בענייניו של המערער 2 ונמנע מלדווח על כך לגורם רשמי כלשהו. בעניינו של המערער 1 נקבע מתחם עניש שנע בין 12 ל- 36 חודשי מאסר; ובעניינו של המערער 2 נקבע מתחם עניש שנע בין 12 ל- 24 חודשי מאסר.

בהתאם לאירוע השלישי, במהלך התקופה הרלוונטית לכתב האישום היה המערער 3 בעל אינטרסים במיזם הר נפוליאון הנמצא במרחב התכנון של רמת גן. המערער 3 מסר שוחד למערער 1 בדרך של חתימה על מסמך הנחזה להיות הסכם הלוואה, כאשר בפועל לא נדרש המערער 1 להחזיר את ההלוואה. לאחר פתיחת החקירה המשטרתית, החזיר המערער 1 למערער 3 סכום חלקי מהכסף. כמו כן המערער 1 היה מצוי בניגוד עניינים עת טיפל במסגרת תפקידיו השונים בענייניו של המערער 3 ונמנע מלדווח על כך לגורם רשמי. בעניינו של המערער 1 נקבע מתחם עניש שנע בין 3 ל- 5 שנות מאסר; ובעניינו של המערער 3 נקבע מתחם עניש שנע בין 10 ל- 30 חודשי מאסר.

בהתאם לאירוע הרביעי, בתקופה הרלוונטית לכתב האישום היה מערער 4 נציגה ומיופה כוחה של חברת הילקרסט, וזו החזיקה מקרקעין במרחב התכנון של רמת גן. מערער 4 נתן שוחד למערער 1 על דרך של העמדת כספים לרשותו של המערער 1, בהתאם לבקשותיו, בתמורה לקידום האינטרסים הכלכליים של מערער 4 ושל חברת הילקרסט במיזם. בעניינו של המערער 1 נקבע מתחם עניש שנע בין 4 ל- 7 שנות מאסר; ובעניינו של המערער 4 נקבע מתחם עניש שנע בין 18 ל- 36 חודשי מאסר.

בית משפט קמא השית על המערער 1 עונש כולל של 5.5 שנות מאסר, לצד עונשים נלווים; על המערער 2 עונש כולל של 33 חודשי מאסר (אך ורק בשל גילו המבוגר ומחלותיו המרובות והקשות), לצד עונשים נלווים; על המערער 3 עונש של 11 חודשי מאסר, לצד עונשים נלווים; ועל המערער 4 עונש של 22 חודשי מאסר, לצד עונשים נלווים.

ערעור שהוגש על חומרת העונש התקבל באופן חלקי. בית המשפט העליון **לא התערב במתחמים שנקבעו** על ידי בית משפט קמא, אך קיבל באופן חלקי את הערעורים שהוגשו על חומרת העונש: עונשו של המערער 1 הופחת ל- 3 שנות

מאסר; עונשו של המערער 2 הופחת ל- 9 חודשי מאסר בפועל; עונשו של המערער 3 הופחת ל- 10 חודשי מאסר בפועל; ועונשו של המערער 4 הופחת ל- 10 חודשי מאסר בפועל.

ע"פ 3295/15 **מדינת ישראל נ' שמעון גפסו** (31.3.2016) - המשיב, ראש עיריית נצרת עילית, הורשע בעבירה של לקיחת שוחד על דרך ההתניה בכך שהציע למתלונן, בעצמו ובאמצעות אחרים, כי רעייתו לשעבר של המתלונן לא תפוטר מעבודתה בחברה הכלכלית אם המתלונן יתפטר מחברותו במועצת העיר. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה שנע בין 6 ל- 24 חודשי מאסר, בין היתר בשל ראשוניות ההרשעה בלקיחת שוחד על דרך ההתניה, והשית על המשיב 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, לצד ענישה נלווית. ערעור שהוגש על קולת העונש התקבל במובן זה שעונש המאסר בפועל בן ה- 6 חודשים שנגזרו על המשיב יישאר על כנו, אך נקבע ירוצה מאחורי סורג ובריח, לצד עונשים נלווים.

ע"פ 267/13 **מדינת ישראל נ' אשכול לוי** (23.6.2013) - המשיב, אשר שימש כגזבר ומזכיר המועצה האזורית מרחבים, הורשע בעבירות של לקיחת שוחד, וגניבה בידי עובד ציבור בכך שקיבל שוחד בסך של כ- 20,000 ₪ מקבלן בניין שאיתו הייתה לו היכרות קרובה. בתמורה לקבלת השוחד, הורה המשיב להעביר לקבלן סך של כ- 150,000 ₪ בגין עבודות שלא בוצעו בפועל, ולשם כך ביקש ממהנדס המועצה לאשר כי עבודות אלה בוצעו כביכול, על מנת לאפשר את העברת התשלום כאמור. בית משפט קמא קבע מתחם ענישה שנע בין 9 ל- 45 חודשי מאסר, והשית על המשיב 12 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. ערעור שהוגש על קולת העונש התקבל ובית המשפט העליון החמיר בעונשו של המשיב ל- 20 חודשי מאסר בפועל.

ע"פ 3071/13 **שלום מלכה נ' מדינת ישראל** (19.6.2013) - המערער הורשע בחמש עבירות של קבלת שוחד והפרת אמונים ובעבירה של מרמה במס הכנסה בכך ששימש בתקופה הרלוונטית כמנהל מחלקת רכב וחניונים בעיריית חדרה והיה עובד ציבור. בחמישה מקרים שונים הבהיר המערער לאנשים שחפצו לעשות שימוש בחוף הים שבאחריות עיריית חדרה, כי בכדי לקיים את הפעילויות עליהם לשלם שוחד. בית משפט קמא קבע מתחם ענישה שנע בין 6 ל- 18 חודשי מאסר לכל עבירה, והשית על הנאשם 15 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. ערעור שהוגש על חומרת העונש נדחה על ידי בית המשפט העליון, שציין כי "**...העונש שנגזר על המערער, בהתחשב בחומרת העבירות, מצוי ברף התחתון של הענישה**" (שם, פס' 10).

ראו גם: ע"פ 864/19 **מדינת ישראל נ' רימון חינאוי** (10.7.2019); ע"פ 9180/16 **פרדי מליק נ' מדינת ישראל** (16.11.2017); רע"פ 4456/14 **קלנר נ' מדינת ישראל** (29.12.2015); ע"פ 3609/14 **מדינת ישראל נ' עדי אלסין** (20.10.2014); רע"פ 3061/12 **דוד אפל נ' מדינת ישראל** (31.5.2012).

עבירת הפרת האמונים

34. בתי המשפט חזרו על הצורך להשית ענישה ממשמעותית ומרתיעה בעבירות מסוג זה:

"**קיימת חומרה רבה בעבירת הפרת אמונים מצד עובד ציבור בשל החשיבות של הערכים המוגנים העומדים בבסיס העבירה. החשיבות שבהגנה על ערכים אלה מתעצמת נוכח גילויים גוברים והולכים של שחיתות ציבורית במסדרונות השלטון. המאבק על אלה יכול להיעשות באמצעות העברת מסר ברור של מאבק נחרץ לקיומו של מערך ציבורי ראוי ולכן יש צורך בענישה מרתיעה**" (עפ"א 1044/12 **יגאל סער נ' מדינת ישראל**, פס' 27 (10.12.2012)).

35. ביחס לעבירות מסוג זה, קיימת פסיקה רבה ומגוונת המשקפת ענישה בעבירות הקשורות בעובדי ציבור, ונעה בין עונשים צופי פני עתיד לבין עונשי מאסר של ממש. מצאתי את פסקי הדין הבאים כרלוונטיים:

רע"פ 3292/15 **שלמה לחיאני נ' מדינת ישראל** (17.11.2015) (להלן - **עניין לחיאני**) - המערער, אשר כיהן כראש עיריית בת ים, הורשע בשלוש עבירות של הפרת אמונים בכך שפעל להשגת מקורות מימון מגורמים שונים בעיר, תוך נטילת הלוואות אשר העמידו אותו ואחרים בניגוד עניינים חריף ומתמשך - וזאת על מנת לכסות את חובותיו הכבדים הפרטיים.

במסגרת הסדר טיעון הוסכם בין הצדדים כי המדינה תטען לעונש של 12 חודשים ואילו המערער לא יוגבל בטענותיו לעניין זה. לכל אחד משלושת האישומים נקבע על ידי בית משפט השלום רף תחתון של מאסר למשך מספר חודשים, אף לתקופה שניתן לרצותה בדרך של עבודות שירות, והושת על המערער עונש כולל של 6 חודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות.

ערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי על קולת העונש התקבל, ובית המשפט קבע כי מתחם העניש לעניין כל אחד מהאישומים ינוע בין 5 ל-18 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח, והטיל 8 חודשי מאסר בפועל חלף ששת החודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות.

בית המשפט העליון דחה את הערעור שהוגש על חומרת העונש וקבע כי:

"**אין נסיבות המקרה מצדיקות התערבות בקביעת בית המשפט המחוזי, לא מצאנו כי שגה בפסיקתו, וכי העונש אשר הוטל על המבקש חורג מרף העניש הראוי. אדרבה, בית המשפט המחוזי הלך בדרך נכונה על פי נסיבות המקרה**" (שם, פס' לח).

וכן:

"**המבקש הודה כי ניצל את קשריו ומעמדו כראש העיריה כדי לכסות את חובותיו האישיים, תוך התעלמות בוטה מחובתו לשמירה על טוהר המידות ולנהוג ללא משוא פנים. ניגוד העניינים הבוטה בו העמיד את עצמו ואחרים, צבע את העיריה - אשר התהדרה בשינוי החיובי שהושג בעיר בהנהגתו - בצבעי שחיתות וסיאוב, תוך פגיעה קשה... נוכח האמור, סבורים אנו כי קביעת בית המשפט המחוזי בדבר מתחמי העניש ראויה בנסיבות המקרה** (שם, פס' מב-מג).

ע"פ 677/14 **דנקנר נ' מדינת ישראל** (17.7.2014) - המערער, שכיהן בתקופה הרלוונטית כיו"ר בנק הפועלים, הורשע בעבירות של הפרת אמונים בתאגיד ותחבולה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עניש שנע בין 6 ל-18 חודשי מאסר והשית על המערער 12 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון קיבל את הערעור והעמיד את תקופת המאסר על 8 חודשי מאסר בפועל.

ע"פ 846/12 **יהושע ויטה נ' מדינת ישראל** (19.6.2013) - המערער הורשע בשלוש עבירות של הפרת אמונים, לאחר שבמסגרת תפקידו כפקיד שומה גוש קיבל החלטות שונות בעניינם של גרטלר, צ'רנוי וגאידמק בעודו עומד בניגוד עניינים ותוך סטייה מהשורה. בית המשפט המחוזי השית על המערער 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, לצד עונשים נלווים. ערעור שהוגש הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין התקבל בחלקו. בית המשפט העליון זיכה את המערער מעבירה אחת של מרמה והפרת אמונים בעניינו של גרטלר והותיר את ההרשעות בעניין הסכמי המס של צ'רנוי וגאידמק בעינן. בעקבות הזיכוי החלקי, הופחת במידה מסוימת רכיב המאסר בפועל והועמד על 5 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

עפ"א 1044/12 **יגאל סער נ' מדינת ישראל** (10.12.2012) - המערער, אשר כיהן כמנהל בית המכס והמע"מ בירושלים, הורשע בשלוש עבירות של הפרת אמונים והושת עליו עונש של 5 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון דחה את שני הערעורים שהוגשו מטעם הצדדים על גזר הדין.

ע"פ 2144/11 **יעקב (ג'קי) מצא נ' מדינת ישראל** (20.6.2011) - המערער, שכיהן כראש רשות המיסים, הורשע בחמש עבירות של מרמה והפרת אמונים ועבירה אחת של סיוע לשוחד. בית המשפט המחוזי השית עליו עונש של 12 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. ערעור שהוגש על חומרת העונש נדחה על ידי בית המשפט העליון.

רע"פ 7120/09 **יהושע פורר נ' מדינת ישראל** (22.9.2009) (להלן - **עניין פורר**) - המערער הורשע בעבירה של הפרת אמונים (ללא רכיב המרמה הנלווה לעבירה זו) בכך שמסר פרויקט לביצוע ללא מכרז ותוך חתימה על הסכמים כוזבים בזמן שכיהן כראש עיריית רחובות. בית משפט השלום השית עליו עונש של מאסר על תנאי ושל"צ, לצד עונשים נלווים. המחלוקת בין הצדדים בערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי, ובבקשת רשות הערעור שהוגשה לבית המשפט העליון עסקה בעיקר בשאלת הקלון.

תפ"ח 14860-04-12 (מחוזי ב"ש) **מדינת ישראל נ' בן גוזי ואח'** (23.4.2013) - הנאשם 8, עובד עיריית אשדוד, יו"ר ועד עובדי העיריה ומנהל אגף החופים בעירייה, הורשע בעבירה של מרמה והפרת אמונים. עתירה להימנע מהרשעה נדחתה. על הנאשם הושת עונש של מאסר על תנאי וקנס. ערעור שהוגש לבית המשפט העליון (ע"פ 3985/13) נמחק לבקשת המערער.

<u>עבירות הלבנת הון ועבירות מס</u>

36. עבירות הלבנת ההון ועבירות המס, בנסיבותיו של המקרה שבפניי, הן פועל יוצא של העבירה המרכזית ומכאן שאלה נכללות בחלק ממתחמי הענישה שנסקרו לעיל.

<u>פרק ההכרעה - חלק שלישי</u>

נאשם 1 - איתמר שמעוני

<u>קביעת מתחם העונש ההולם</u>

37. כפי שפורט לעיל, שמעוני הורשע **במסגרת האישום הראשון** בעבירה של קבלת שוחד בהיקף של 150,000 ₪ (מדוידי) בצוותא עם עופר, בצירוף עבירת הלבנת הון ועבירה של מרמה והפרת אמונים בשל פעולות בניגוד העניינים והסתרת מידע. **במסגרת האישום השני** הורשע בעבירה של הפרת אמונים בגין קבלת 100,000 ₪ ממגנזי (בצוותא עם פונטה). **במסגרת האישום הרביעי** הורשע בעבירה של הפרת אמונים בגין קבלת כספים בסך 550,000 ₪ ממקורות לא ידועים (בצוותא עם פונטה). **במסגרת האישום החמישי** הורשע בעבירה של שימוש במרמה, עורמה ותחבולה בקשר להכנסות בשנת 2015 בסך 835,000 ₪.

38. על מתחם העונש ההולם בגין כלל המעשים, אותם ראיתי כ"אירוע" אחד, לשקלל את הפגיעה בערכים המוגנים והפסיקה הנוהגת (כפי שאלה נסקרו בפרקים קודמים), ובנוסף את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט להלן:

בחינת קביעותיו השונות של בית המשפט בהכרעת הדין, מלמדת כי עסקינן ב"אדון העבירה" ובמי שרקם בצוותא עם אחרים תכנית מושחתת ביסודה, שנועדה לגייס עבורו כספים מצדדים שלישיים אותם היה מנוע, או שהייתה אפשרות ממשית כי היה מנוע מלקבל, בשל מעמדו ותפקידו. עסקינן בתכנית מושחתת ומתוחכמת שנועדה להרחיק את שמעוני ממהלך גיוס הכספים, להסוות את מקורם, ולאפשר לשמעוני לטעון בעתיד כי לא היה חלק מאותו מהלך.

מעבר לנתונים אלה, שדי בהם על-מנת להוביל לקביעת מתחם עונש הולם המחייב הטלת עונש מאסר משמעותי לריצוי מאחורי סורג ובריח, יש ליתן את הדעת גם לעובדה, שהיא בבחינת נסיבה לחומרה המשליכה על קביעת המתחם, כי העבירות בוצעו על-ידי הגורם הבכיר ביותר בהיררכיה העירונית, לבקשתו, בהנחייתו ועל-פי דרישתו. אין חולק כי ככל שמבצע העבירות מהסוג בהן מדובר נמצא במדרג גבוה יותר בשירות הציבורי, כך גם החומרה הנלווית למעשיו גוברת ומעצימה.

הציבור נושא עיניו אל נבחריו, שם את מבטחו בהם, מאמין ביושרם, ומושפע מדרך התנהלותם. שמעוני זכה לאמון רב, אך בחר לנצל את אותו אמון וסמכויות שהציבור העניק לו, לטובת מטרותיו הפרטיות שאין בינן לבין האינטרס הציבורי דבר וחצי דבר.

39. נתון משמעותי נוסף שאף הוא משוקלל במסגרת המתחם קשור להיקף הסכומים, וסבורני כי מדובר בסכומים משמעותיים, אשר מעצימים את עוצמת הפגיעה בערך המוגן. במילים אחרות, כאשר ניתן שוחד בסכום משמעותי לעובד הציבור, מועצם ניגוד העניינים, גוברת המוטיבציה לביצוע פעולה פסולה בדמות תמורה לנותן השוחד, ומכאן שיש

לראות את עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים כגבוהה יותר בהשוואה למתת בסכום נמוך, אף אם בשתי הסיטואציות ההרשעה היא בעבירה זהה. בהתאמות הנדרשות, דברים אלה יפים גם ביחס לעבירות הפרת האמונים, עבירות המס והלבנת ההון בהן הורשע שמעוני.

40. נתתי דעתי לטיעון ההגנה, לפיו אין מדובר בפעולה עבריינית שמקורה בתאוות בצע, אלא בכזו שנועדה, על-פי קביעות בית המשפט בהכרעת הדין, לצורך תשלום הסכמי הפיצוי. אין בידי לקבל טיעון זה כמשליך באופן משמעותי על קביעת מתחם העונש ההולם. בין אם מדובר בקבלת כספים פסולה לצורך אישי כזה, ובין אם מדובר בקבלת כספים פסולה לצורך אישי אחר, עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים אינה משתנה, ומכאן שאין לראות בהבחנה לעיל, ככזו המשליכה באופן משמעותי על מתחם העונש.

41. יש לשקלל במסגרת המתחם את סוגית "התמורה", ובהקשר לענייננו, נקבעו שלושה רכיבי תמורה: היתר לעיבוי עמודים "לבניין פאר"; היתר בניה לחברת סילו; הקטנת שטחי פרסום העירייה במקומון אובייקטיבי (המקומון המתחרה למקומון בבעלותו של דוידי). ההגנה התייחסה בטיעונה לעובדה כי במסגרת קביעותיו של בית המשפט ביחס לאישום הראשון, לא נקבע כי עובר לקבלת השוחד או לאחר מכן, פעל שמעוני בסטייה מן השורה (ביחס לרכיבי התמורה שפורטו לעיל). טיעון זה במקומו, שכן ברור כי ככל שקבלת המתת הפסול הייתה מובילה לפעולות שהן "בסטייה מן השורה", היה מקום לראות בכך נתון עצמאי המוביל להחמרה במתחם העונש, ולא כך הם פני הדברים במקרה דנן.

<u>קביעת מתחם העונש ההולם- סיכום</u>

42. הערכים המוגנים עליהם עמדתי בחלקו הראשון של פרק ההכרעה, מדיניות הפסיקה כפי שפורטה בחלק השני של פרק ההכרעה והשיקולים שפורטו לעיל, שהם בבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה - כל אלה מצדיקים **העמדת הרף התחתון של המתחם על 42 חודשי מאסר והעמדת הרף העליון על 66 חודשי מאסר.**

<u>קלון</u>

43. בהתאם לסעיף 20(א) לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם) תשל"ה-1975, ובהעדר מחלוקת של ממש בין הצדדים בהקשר זה, אני קובע כי דבק קלון במעשיו של הנאשם ובעבירות אותן ביצע [<u>ראו והשוו</u>: עניין **לחיאני** בו נקבע כי דבק קלון במעשיו ביחס לעבירה של הפרת אמונים בלבד, במובחן מהיקף ההרשעה בענייננו; וכן עניין **פורר** שהורשע אף הוא בעבירה של הפרת אמונים (ללא רכיב המרמה) ונקבע כי דבק קלון במעשיו].

<u>נאשם 1 - קביעת העונש המתאים</u>

44. בחינת כלל הנתונים הרלוונטיים לקביעת העונש המתאים מובילה למסקנה כי יש למקם את הנאשם בחלקו התחתון של מתחם הענישה, אף אם לא בצמוד לו ממש.

להלן יפורטו השיקולים העומדים ביסוד מסקנתי:

תרומתו הציבורית של הנאשם - במסגרת סקירת העדויות והראיות לעונש עמדתי על עיקרי הדברים, ולא ראיתי להאריך בדברים פעם נוספת. אציין כי מכלל הנתונים עולה תמונה של עובד ציבור אשר תרם תרומה משמעותית לקידום העיר אשקלון, לקידום מערכות החינוך בה, לחיזוק תחושת הביטחון האישי של תושבי העיר, במיוחד על רקע המצב הביטחוני, ומי שאוזנו הייתה כרויה לכל אזרח ואזרח. אפנה בהקשר זה, בין היתר, לעדותם של מר יצחק בריגה, מר משה ג'רפי, מר שמואל גרוזמן, מר אפי מור ועדויות נוספות. אף אם הנאשם ביצע מעשים פסולים במהלך כהונתו, לא ניתן לומר, ולא נכון לומר, כי מעשים אלה מבטלים כליל את היכולת להתחשב בתרומתו הציבורית במישורים אחרים.

השפעת העונש על בני משפחתו של הנאשם - אין חולק כי מאז פתיחת החקירה ופרסום דבר הפרשה, עברה ועוברת משפחתו של הנאשם טלטלה קשה. אף אם ניתן לומר כי הנאשם הביא על עצמו טלטלה זו במו-ידיו, לא ניתן לומר זאת על אשתו וחמשת ילדיו שמצאו את עצמם בסיטואציה קשה ומורכבת. סעיף 40יא(2) לחוק העונשין מאפשר התחשבות בפגיעת העונש במשפחתו של הנאשם, ודומה כי יש מקום לעשות כן אף בענייננו. אפנה בהקשר זה גם לחוות הדעת שהוגשה בדבר השפעת ההליך הפלילי על בנו הקטין של הנאשם (חלק מאסופת המסמכים נע/1) וכן לעדותה של אשת הנאשם גב' רויטל שמעוני.

העדר עבר פלילי - אין לחובת הנאשם הרשעות קודמות וזוהי הרשעתו היחידה בפלילים. לנתון זה יש משמעות בקביעת העונש המתאים.

ריצוי מאסר ראשון - הפסיקה הכירה בתקופת המאסר הראשונה כקשה במיוחד, והכירה בנתון זה כמצדיק התחשבות בענישה. יש לפעול כך גם בענייננו.

מחדלי חקירה - בחנתי טענות ההגנה ביחס למחדלים ופגמים בחקירה ככאלה המשפיעים, על-פי הנטען, על העונש, אולם לא מצאתי לקבל את הדברים. חקירה מורכבת בהיקף דנן, מטבע הדברים, לעולם אינה מושלמת, ובהחלט ניתן להניח כי במהלך ניהול משפט ובחינה מדוקדקת של כלל הראיות, יתגלו ליקויים כאלה ואחרים. עדיין, ולצורך השפעה על העונש, יש צורך במסה העולה באופן משמעותי על זו שנטענה על-ידי ההגנה, מה גם שבחלק מהמקרים, קביעות בית המשפט לא תאמו את הנטען על-ידי ההגנה.

ניהול משפט - על פי הוראות סעיף 40יא(6) לחוק העונשין אין לזקוף לחובת נאשם כפירה וניהול משפט. לצד זאת, ברור כי לא ניתן להעניק לנאשם שבחר לנהל את משפטו את אותה הקלה השמורה לאלה המקבלים אחריות על מעשיהם. מטעם זה, על פי רוב, כאשר נאשם מנהל את משפטו ומורשע בדין, קיים קושי בגזירת הדין בהתאם לרף התחתון של המתחם, שכן מיקום זה "נשמר" לאותם נאשמים המחזיקים צבר של נתונים העומדים לזכותם לרבות קבלת האחריות. עם זאת, במקרה דנן, דומני כי אין להחיל את העיקרון שפורט לעיל בצורה דווקנית, שכן אין עסקינן בהליך סרק שנוהל, ועל פי קביעותיו של בית המשפט בהכרעת הדין, עסקינן בהרשעה בהיקף מצומצם ביחס לנטען בכתב האישום. בהקשר זה, יוזכר כי הרשעת הנאשם באישום הראשון הייתה ביחס לחלק מהעובדות הנטענות ולא ביחס לכל רכיבי המתת והתמורה שנטענו; הרשעתו באישום השני הייתה בעבירה של הפרת אמונים חלף עבירות קבלת השוחד והלבנת ההון שיוחסו לו; והרשעתו באישום החמישי בעבירת המס הייתה ביחס לסכום נמוך יותר מזה שיוחס לו בכתב האישום.

45. לאור האמור לעיל, ראיתי להטיל על **נאשם 1** את העונשים הבאים:

א. 4 שנות מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו (22.1.2016 – 5.1.2016).

הנאשם יתייצב ביום 9.3.2021 בשעה 08:00 במתקן ניצן או במתקן אחר עליו יורה שב"ס בהליך המיון המוקדם, ככל שייערך כזה.

ב. 9 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו אחת העבירות בהן הורשע באישומים ראשון, שני ורביעי.

ג. 3 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו את העבירה בה הורשע באישום החמישי.

ד. קנס בסך 400,000 ₪ או 200 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 100 תשלומים חודשיים שווים החל מיום 1.5.2021 ועד סיום התשלומים.

ה. בהתאם לסעיף 120(8) לפקודת העיריות (נוסח חדש), ובהעדר מחלוקת בין הצדדים בהקשר זה, אני פוסל את הנאשם מלכהן כחבר מועצה מקומית.

נאשם 2 - עופר שמעוני

<u>קביעת מתחם העונש ההולם</u>

46. עופר הורשע כאמור בהכרעת הדין, בעבירה שיוחסה לו באישום הראשון - לקיחת שוחד בצוותא עם שמעוני - אם כי רק ביחס לחלק מסכום השוחד הנטען. אזכיר, בתמצית, כי עופר קיבל מדוידי כספי שוחד בסך 150,000 ₪, נטל לעצמו 55,000 ₪, והעביר את היתר לשמעוני לצורך תשלום הסכמי הפיצוי. עופר זוכה מחלק מהטענות שיוחסו לו בכתב האישום ביחס לעסקאות נוספות שעשה עם דוידי, ונקבע כי נותר ספק סביר האם כספים נוספים שהועברו אליו במסגרת עסקי התיווך, הם בגדר טובות הנאה מושחתות העולות כדי מתת.

47. עמדתי לעיל על הערכים המוגנים הנפגעים בעבירת השוחד ועל הפסיקה הנוהגת, ולא ראיתי לחזור על הדברים פעם נוספת.

48. מעבר לפגיעה בערכים המוגנים והפסיקה הנוהגת, ולצורך קביעת מתחם העונש ההולם, יש להביא בחשבון את הנתונים הבאים שהם בבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה:

(א) **סכום הכסף** - 150,000 ₪. מדובר בסכום כסף משמעותי ויש לראות בנתון זה כמשליך על מתחם העונש ההולם.

(ב) **חלקו של הנאשם בביצוע העבירה** - בהקשר זה, ראיתי להפנות לקביעות בית המשפט בהכרעת הדין:

"**מבחינת שמעוני ועופר מדובר במהלך משותף, כשעופר כמפורט בהתייחסותי בחלק הכללי, נמנה על המעגל הפנימי של המעורבים, מודע ומעודכן, ושמעוני מצדו יודע על יחסי עופר ודוידי ומהותם. כפי שציינתי לעיל, דומה בעיניי שלקיחת הכסף מדוידי הייתה במהלך מתוכנן משותף שאז הביצוע בצוותא הוא מובהק, אך גם אם שמעוני עצם את עיניו, הרי שהוא מוחזק כמודע לנסיבות, ואחראי למעשי שותפו לביצוע, עופר**" (סעיף 296 להכרעת הדין).

ויודגש - לא ראיתי לקבל את טענת בא-כוחו של עופר, לפיה חלקו של עופר מתמצה בהיותו "צינור" להעברת כספי השוחד. מדובר במי שנמנה על המעגל הפנימי של המעורבים, היה מעודכן בתוכנית העבריינית, ומי שעמד "בחזית" אל מול דוידי. השימוש במילה 'צינור' עלול לשוות למעשיו של עופר מימד טכני, ולא כך הם פני הדברים. העובדה כי עופר נטל לעצמו כ- 55,000 ₪ מתוך הכספים שיועדו, על-פי התכנית, לשמש לתשלום הסכמי הפיצוי, אך ממחישה האמור לעיל, גם אם לשיטתו כספים אלה ניטלו לצורך תשלום רכיב המס עבור עסקת ההסוואה (עסקת "יעדים") שדווחה לרשויות המס.

עוד נטען על-ידי עו"ד אוחיון, כי עופר לא היה מצוי בנבכי העולם הציבורי ולא היה מודע למגבלותיו. אף אם אין חולק כי על-פי קביעות בית המשפט בהכרעת הדין (סעיף 302 להכרעת הדין) עסקינן באיש פשוט בהלכותיו, שלא הבין את העולם הציבורי ומגבלותיו, יש ליתן את הדעת כי מדובר במי שהיה מצוי היטב בנבכי המערכת העירונית.

וראה בהקשר זה:

"**עם זאת, בעיר אשקלון קיימות נסיבות מיוחדות, ולא מקובלות, שבהן אח של ראש העיר מעורב בענייני העיר ויש לו מעמד מיוחד של "אח של ראש העיר", חרף היותו אדם פרטי וחסר כל מעמד בעירייה, וחברו הטוב של ראש העיר מעורב בענייני העיר ויש לו מעמד מיוחד עד כי כונה "מייקל ג'ורדן", חרף היותו אדם פרטי וחסר כל מעמד בעירייה. לשניים יש ערוץ תקשורת ישיר ויומיומי לראש העיר ולמנכ"ל, וידוע בעיר שפנייה אליהם, כמוה כפנייה אל ראש העיר ולמנכ"ל, ויש בה קיצור דרך אל השניים וקיצור דרך בכלל. לא רק תושבי העיר ובכללם דוידי מודעים לכך (ע' 8354, 8646), אלא גם שמעוני (ע' 7055), עופר (ע' 7541, 7874, 7876) ופונטה (ע' 9579) מודעים לכך. ודוק, אין מדובר בספקולציות, אלא במציאות שבה עופר ופונטה הסתובבו במסדרונות העירייה, היו שותפים לישיבות עם שמעוני והלכה למעשה פעלו מכוח מעמדם האמור. בנסיבות לא שגרתיות אלה, מעבר לכך שעופר ופונטה הם גורמים מקורבים לשמעוני, משמשים השניים "כזרוע ארוכה" של שמעוני, וכאנשי הקשר אליו, לא במנותק מתפקידו של שמעוני, אלא כשלוחיו בקשר עם תפקידו. די בכך שהם נהנים ממעמדם זה בידיעת שמעוני, ועושים בו שימוש מול שמעוני ומול גורמים נוספים בעירייה, כדי שמעשיהם ופעולותיהם יחשבו כפעולה של אחר בהוראת עובד הציבור...**" (סעיף 330 להכרעת הדין).

לצד האמור לעיל, ראיתי לשקלל במסגרת המתחם גם את העובדה כי תכנית השוחד במקור נועדה לאפשר לשמעוני לקבל כספים, ולא להיטיב את מצבו של עופר.

(ג) **רמת התחכום שאפיינה את העבירה** - הסוואת כספי השוחד ככאלה שניתנו לכאורה במסגרת עסקה מסחרית, תוך שימוש בפלטפורמה העסקית של עופר כמתווך, מלמדת על רמת תחכום לא מבוטלת, שיש לשקלל במסגרת המתחם. הלכה למעשה, כספי השוחד הוצגו כתשלום עבור שיווק עתידי של פרויקט, בגדרו נערך הסכם שיווק מאוחר וכוזב (הכולל תאריך פיקטיבי) והוצאה בגינו חשבונית כוזבת.

(ד) במסגרת קביעת מתחם בעבירה של קבלת שוחד, קיים שוני מסוים בין עוצמת הפגיעה בערך המוגן כאשר עבירת קבלת השוחד מבוצעת על-ידי איש ציבור, לבין סיטואציה בה עבירת קבלת השוחד מבוצעת על-ידי מי שאינו איש ציבור. במקרה דנן, וכפי שהובהר לעיל, אין המדובר באיש ציבור אלא במי שהורשע בעבירה מכוח דיני השותפות.

<u>קביעת מתחם העונש ההולם - סיכום</u>

הערכים המוגנים עליהם עמדתי בחלקו הראשון של פרק ההכרעה, מדיניות הפסיקה כפי שפורטה בחלק השני של פרק ההכרעה והשיקולים שפורטו לעיל, שהם בבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה - כל אלה מצדיקים **העמדת הרף התחתון של המתחם על** 13 **חודשי מאסר, והעמדת הרף העליון של המתחם על** 33 **חודשי מאסר**.

<u>נאשם 2 - קביעת העונש המתאים</u>

(א) **העדר הרשעות קודמות** - הנאשם, בן 49, נעדר הרשעות קודמות, ויש לזקוף זאת לזכותו. בהקשר זה אציין, כי לא דומה הטלת עונש על נאשם שהורשע בעבר בפלילים, לבין הטלת עונש על נאשם שזו הרשעתו היחידה.

(ב) **נתונים אישיים** - נתתי משקל לקולא לנתוניו האישיים של הנאשם כפי שאלה עלו בטיעון הסנגור, וכן בעדות אשתו, אשר התייחסה בעדותה לקשיים שחוותה המשפחה לאחר חשיפת הפרשה, לחובות שהלכו והצטברו, להכרזה כפושטי רגל, ולמשבר האישי-נפשי שפקד את הנאשם.

נתתי משקל לקולא, כמצוות סעיף 40יא(2), לפגיעה במשפחתו של הנאשם הן הרפואית, כפי שעלתה בעדותה של אשתו, והן הרגשית-נפשית ביחס לארבעת ילדיו. אציין כי אלמלא נתונים אלה, ספק אם היה מקום למקם את עונשו של הנאשם בסמוך לרף התחתון של המתחם כפי שבכוונתי לעשות.

(ג) **ניהול משפט** - קביעותיי בעניינו של שמעוני, לפיהן אין לראות בניהול המשפט, בנסיבותיו של המקרה דנן, כחסם המונע קביעת עונש מתאים בסמוך לרף התחתון של המתחם, רלוונטיות אף לעניינו של עופר (וכפי שיובהר בהמשך - גם לעניינם של דוידי ופונטה), במיוחד בהינתן העובדה כי עופר זוכה מחלק משמעותי מהטענות שיוחסו לו בכתב האישום, אף אם הורשע בעבירת קבלת השוחד.

(ד) **ריצוי מאסר ראשון** - כפי שציינתי בעניינו של נאשם 1, הפסיקה הכירה בתקופת המאסר הראשונה כקשה במיוחד, והכירה בנתון זה כמצדיק התחשבות בענישה. יש לפעול כך גם בעניינו של נאשם 2.

(ה) בקביעת סכום הקנס ראיתי להתחשב במצבו הכלכלי הקשה של הנאשם, כפי שעלה מהראיות שהובאו לעניין העונש.

49. לאור האמור לעיל, ראיתי להטיל על **נאשם** 2 עונש המשקף את חלק התחתון של מתחם הענישה, וכמפורט להלן:

א. 14 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו (5.1.2016 – 17.1.2016).

הנאשם יתייצב ביום 9.3.2021 בשעה 08:00 במתקן ניצן או במתקן אחר עליו יורה שב"ס בהליך המיון המוקדם, ככל שייערך כזה.

ב. 6 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו את העבירה בה הורשע או עבירה של מתן שוחד.

ג. קנס בסך 75,000 ₪ או 36 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 20 תשלומים חודשיים שווים החל מיום 1.5.2021 ועד סיום התשלומים.

נאשם 3 - יואל דוידי

<u>קביעת מתחם העונש ההולם</u>

50. דוידי הורשע כאמור בהכרעת הדין, בעבירה שיוחסה לו באישום הראשון, אם כי רק ביחס לחלק מסכום השוחד הנטען ולחלק מהתמורות שנטען כי קיבל; וכן בעבירות המס שיוחסו לו באישום החמישי בקשר לאותו סכום שוחד בו הורשע.

51. עמדתי לעיל על הערכים המוגנים הנפגעים בעבירות השוחד ובעבירות המס, ועל הפסיקה הנוהגת, ולא ראיתי לחזור על הדברים פעם נוספת.

52. מעבר לפגיעה בערכים המוגנים והפסיקה הנוהגת, ולצורך קביעת מתחם העונש ההולם - יש להביא בחשבון את הנתונים הבאים שהם בבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה:

(א) **סכום הכסף** - 150,000 ₪. מדובר בסכום כסף משמעותי ויש לראות בנתון זה כמשליך על מתחם העונש ההולם, הן ביחס לעבירת השוחד והן ביחס לעבירות המס.

(ב) **התכנון שליווה את העבירה** - בחינת המסכת העובדתית כפי שזו נקבעה בהכרעת הדין מלמדת כי יש לראות בעבירות שביצע דוידי, שהיה אחראי על ניסוח המסמכים הפיקטיביים ששיקפו את העברת התשלום בעסקת יעדים, ככאלה המשקפות תכנון מוקפד.

ראה בהקשר זה האמור בהכרעת הדין:

"**בנסיבות אלה הרישום בחשבונית ובספח השיק במועד העברת הכסף מהווה תמיכה נוספת וחיזוק למסקנה שמלכתחילה היה התכנון להסוות העברת כספים אישית, שאינה קשורה כלל לפרויקט יעדים ואינה חלק משיווק הפרויקט, ולהציגה כפי שהוצגה כדי שההעברה לא תעורר שאלות וחשד בשל כל נתוני הרקע, השמועות והנסיבות שפורטו לעיל, מחד גיסא, ותבלע כהוצאת שיווק שגרתית בספרי החברה מאידך גיסא, וכך, תוכל להתקזז כהוצאה בספרים תוך הקטנת עלויות משמעותית**" (סעיף 283 להכרעת הדין).

(ג) **דרישותיו של דוידי כי שמעוני יתערב ויסייע לו בקידום עסקיו** - אני נכון לקבל את עמדת התביעה כי דרישותיו השונות של דוידי כי שמעוני יתערב ויסייע לו בקידום עסקיו (בין אם באמצעות עופר ובין ישירות), כפי שאלה נקבעו בהכרעת הדין, מהוות נסיבות רלוונטיות בעלות משקל לחומרה בקביעת מתחם העונש ההולם.

(ד) **התמורה** - אשר לתמורה שניתנה טרם קבלת כספי השוחד, נקבע בהכרעת הדין כי מעורבותו האישית של שמעוני בנושא החתימה על ההיתר בסילו בינואר 2015, וכן התנהלותו בכל הנוגע לפניית דוידי אליו ביחס לבקשה להיתר בפאר לעיבוי עמודים בפברואר 2015, מהווה התגייסות של שמעוני לקידום ענייני דוידי, בידיעת דוידי ובהבנתו, תוך יצירת מחוייבות מצד דוידי ומחוייבות מצד שמעוני, העולה כדי תמורה שיש לה זיקה למתת שניתנה על ידי דוידי חודשים ספורים לאחר מכן, בחודש מאי 2015 (סעיף 364 להכרעת הדין). יש ליתן את הדעת כי בהכרעת הדין נקבע רכיב תמורה נוסף בדמות הקטנת שטחי פרסום העירייה במקומון אובייקטיבי (המקומון המתחרה למקומון בבעלותו של דוידי).

יחד עם זאת, ולדברים יש משקל ממתן על רקע קביעות נוספות שיפורטו בהמשך, יש ליתן את הדעת לעובדה כי מדובר ברכיבי תמורה שלא נקבע כי שיקפו סטייה מן השורה, ואלה ניתנו מספר חודשים טרם העברת הכסף לשמעוני.

ראה בהקשר זה האמור בהכרעת הדין:

"**הגם שלאורך שמיעת הראיות הוקדשו פרקי זמן לא מבוטלים לשאלות הנוגעות לחזרת המהנדס, נסיבותיה וטעמיה, כמו גם השעה שבה נחתם ההיתר. הגם שדומה שמדובר בהתנהלות יוצאת דופן, <u>לא שוכנעתי שמדובר בסטייה מן השורה או בהתנהגות חריגה שנכפתה על העובדים למרות התנגדותם</u>. עם זאת, איני סבורה שזו השאלה הרלבנטית, אלא מה שחשוב לצורך ההליך שלפניי הוא לבחון ולהכריע אם דוידי פנה להסתייע בשמעוני במישרין ובעקיפין, ואם לשמעוני הייתה מעורבות בנושא מתן ההיתר ביום 13.1.15, ואם דוידי ידע על מעורבותו זו. בסוגיה זו מצביעות הראיות בבירור על מעורבות שמעוני בידיעת דוידי**" (סעיף 349 להכרעת הדין, ההדגשה שלי - ב.ש).

53. **סיכום ביניים** - בחינת הנתונים שפורטו לעיל, מלמדת לכאורה כי יש טעם בעתירת התביעה להעמדת הרף התחתון של מתחם העונש ההולם על 10 חודשי מאסר.

54. לצד האמור לעיל, דומה כי לצורך קביעת המתחם **חייבים להביא בחשבון גם נתונים נוספים שנראה שלא שוקללו על ידי התביעה בעתירתה ביחס למתחם**, ואלה הם:

ראשית, קיים הבדל משמעותי בין סיטואציה של מתן שוחד כאשר היוזם הוא נותן השוחד, לבין סיטואציה של מתן שוחד כאשר היוזם הוא נושא המשרה הציבורית, ולמעשה - מציב בפני האזרח דרישת שוחד.

כאשר עסקינן בעבירת שוחד, זהותו של יוזם העבירה תהווה לעולם נתון רלוונטי עת נקבע מתחם העונש בהולם. בניגוד לחלק מפסקי הדין שאוזכרו בטיעון התביעה, הרי בענייננו - יוזמת השוחד, ואם לקרוא לילד בשמו - בקשת השוחד, הייתה של איש הציבור ומי מטעמו, וברור שיש לבצע הבחנה ברורה בין איש עסקים **המציע** שוחד לאיש ציבור לטובת קידום עסקיו, לבין איש עסקים **הנעתר** לבקשת שוחד לטובת אותה מטרה. במילים אחרות - דוידי, אשר ניהל עסקים רבים בעיר אשקלון משך שנים רבות, לא התהלך ברחובות העיר וחשב על דרכים עברייניות לקדם את עסקיו, אלא פעל כפי שפעל רק לאחר שראש העיר, באמצעות עופר, הציג לו בקשה לקבלת שוחד.

ראו בהקשר להצבת הבקשה במשתמע, הקביעה הרלוונטית בהכרעת הדין:

"**שוכנעתי מעבר לספק סביר שבשיחה ביניהם על אודות 150,000 ₪, היה ברור וידוע לשני הצדדים שהכסף מיועד לפחות בחלקו לשמעוני ולא לצרכים אישיים של עופר. ודוק, אין בפני ביהמ"ש ראיות ישירות שהתקיימה שיחה מפורשת, ופתוחה בה עופר אמר לדוידי: "יואל אני צריך כסף בשביל הסכמי הפיצוי שאחי משלם, אל תדאג זה ישתלם לך" או אמירות ברוח דומה. עם זאת, במערכת היחסים הארוכה בין השניים, ולאור כל נתוני הרקע והנסיבות שפורטו ויפורטו, לא היה צורך בשיחה כזאת**" (סעיף 281 להכרעת הדין).

שנית, על רקע ההבדל המובהק בין שתי הסיטואציות שתוארו לעיל, והגם שנכון היה שדוידי יסרב לבקשת השוחד שהוצבה בפניו, נראה כי נוכח היקף עסקיו של דוידי בעיקר אשקלון, סירוב נחוש לדרישת ראש העיר היה בעל פוטנציאל של ממש לפגיעה במטה לחמו של דוידי. מסקנה זו נגזרת משלושה נתונים:

(א) מעמדו של דורש השוחד ויכולתו לפגוע בעסקיו של דוידי, ובענייננו - המעמד הבכיר ביותר בהיררכיה העירונית;

(ב) היקף עסקיו של דוידי "הנתונים להשפעת ראש העיר", שאין חולק כי הוא רחב במיוחד;

(ג) החשש מפגיעה בעסקיו היה ויסרב לבקשת השוחד שהוצבה לו, לא היה חשש בעלמא, שכן על פי הקביעות בהכרעת הדין, עוד טרם הסכים דוידי לשלם, הועבר אליו "מסר מרגיע" משמעוני, לגביו נקבעו הדברים הבאים:

"...**ובימים הסמוכים להעברת 150,000 ₪ חשש דוידי ששמעוני יחשוב שהוא נגדו ורצה לרצותו ואף שמע משמעוני אמירת "הרגעה" שעניינו בעירייה לא יפגעו, כשעצם האמירה, לאור ההיסטוריה בין השניים ומאמצי דוידי להפשיר את היחסים, היא מלחיצה יותר מאשר מרגיעה**" (סעיף 246 להכרעת הדין, ההדגשות שלי - ב.ש).

אמור מעתה - על פי קביעות בית המשפט בהכרעת הדין, דוידי אינו איש עסקים שהגה במוחו תוכנית עבריינית לקידום עסקיו באמצעות תשלום שוחד לראש העיר, אלא איש עסקים שהתנהל ללא דופי לאורך עשרות שנים, והועמד בפני בקשת שוחד שהוצבה לו, באמצעות עופר, על ידי האדם הבכיר ביותר בהיררכיה העירונית ומי שהייתה לו יכולת השפעה משמעותית על עסקיו ומטה לחמו. אמור גם כי אין מדובר בחשש מופרך שהתקיים רק בראשו של דוידי, אלא בכזה שנתמך באמירה מפורשת לגביה קבע בית המשפט כי "**היא מלחיצה יותר מאשר מרגיעה**". אז, ורק אז, פעל דוידי בדרך פסולה והעביר לעופר את הסכום שנדרש להעביר לטובת שמעוני.

קביעת מתחם העונש ההולם - סיכום

55. כפי שצוין לעיל, עתירת התביעה היא להעמיד את הרף התחתון של המתחם על 10 חודשים, וזו נשענת על מכלול נימוקים רלוונטיים, אלא שכפי שהובהר לעיל - נימוקים אלה אינם משקללים את ההבחנה המתחייבת בין יוזם שוחד לבין מי שנעתר לדרישת שוחד, ואת הסיטואציה המורכבת בה עמד דוידי עת הוצבה בפניו דרישה זו, ומכאן שלטעמי יש **להעמיד את הרף התחתון של המתחם על 8 חודשי מאסר, ואת הרף העליון על 24 חודשי מאסר**.

נאשם 3 - קביעת העונש המתאים

56. בבואי לקבוע את העונש המתאים לנאשם בתוך המתחם, ראיתי להתייחס לנתונים הבאים:

(א) **העדר הרשעות קודמות** - הנאשם, בן 55, נעדר הרשעות קודמות, ויש לזקוף זאת לזכותו. כפי שציינתי בעניינו של עופר, לא דומה הטלת עונש על נאשם שהורשע בעבר בפלילים, לבין הטלת עונש על נאשם שזו הרשעתו היחידה.

(ב) **תרומה משמעותית לחברה** - מכלל העדויות שהובאו (לרבות בשלב הראיות לעונש) עולה תמונה של נאשם אשר לצד פעילותו העסקית, תורם תרומה משמעותית לחברה בכלל, ולחוליות חלשות בה בפרט. בחלק בו סקרתי את הראיות לעונש הובאו הדברים בפירוט ואין מקום לחזור עליהם פעם נוספת. אסתפק אפוא בהפניה לאותן ראיות ועדויות, ובמיוחד

לעדויות מר מיקו גיל וגב' ליטל לוי, אשר היה בהן כדי להמחיש את אותם צדדים יפים ואנושיים באופיו של הנאשם. התנהלות זו של הנאשם, המאפיינת את דרכו משך שנים רבות ולא כזו שבוצעה "לצורכי משפט", ראויה להערכה ובעלת משקל לקולא בשלב הענישה.

(ג) **ניהול משפט** - ביחס לרכיב ניהול המשפט, ובדומה להתייחסות שפורטה בעניינם של **שמעוני** ו**עופר**, לא מצאתי כי הנאשם ניהל הגנת סרק, שכן על פי קביעותיו של בית המשפט בהכרעת הדין, עסקינן בהרשעה בהיקף מצומצם משמעותית ביחס לנטען בכתב האישום, מה גם שנקבעו קביעות עובדתיות רלוונטיות הממתנות את מתחם הענישה שהיה נקבע, וזאת בהשוואה לסיטואציה בה היה הנאשם מודה בכתב האישום ככתבו וכלשונו. מטעם זה, לא ראיתי מניעה למקם את עונשו בסמוך לרף התחתון של מתחם הענישה, אף שמיקום זה שמור, על-פי רוב, לאותם נאשמים המקבלים אחריות על מעשיהם.

(ד) נתתי משקל מסוים לנתוניו האישיים והרפואיים כפי שאלה עלו בטיעון ההגנה ובמסמכים שהוגשו.

57. לאור האמור לעיל, ראיתי להטיל על **נאשם 3** עונש המשקף את חלקו התחתון של מתחם הענישה, כמפורט להלן:

א. 9 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות בניכוי ימי מעצרו (5.1.2016 – 17.1.2016) בכפר הנופש אשקלון החל מיום 21.2.2021 בשעה 08:00 שאז יתייצב הנאשם במשרדי הממונה על עבודות שירות לריצוי עונשו. מובהר לנאשם כי היה ויפר את הכללים הנהוגים בזמן עבודות השירות, נתונה לממונה על עבודות שירות הסמכות להמיר את התקופה לתקופת מאסר מאחורי סורג ובריח.

ב. 6 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום אחת העבירות בהן הורשע.

ג. קנס בסך 200,000 ₪ או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים החל מיום 1.5.2021 ועד סיום התשלומים.

נאשם 4 - משה פונטה

קביעת מתחם העונש ההולם

58. כפי שפורט לעיל, פונטה הורשע בשתי עבירות של הפרת אמונים - האחת במסגרת האישום השני, והשניה במסגרת האישום הרביעי, וזוכה מהעבירות שיוחסו לו באישום השלישי.

59. משזוכה פונטה מעבירות התיווך לשוחד והלבנת ההון שיוחסו לו באישום השני, וחלף זאת הורשע בעבירה של הפרת אמונים, לא צריכה להיות מחלוקת כי **יש לראות באישום השני כמקרה פרטי של האישום הרביעי**. כך, באישום השני גייס פונטה סך של 100,000 ₪ ממגנזי לטובת תשלום הסכמי הפיצוי, וכך באישום הרביעי גייס סך של 550,000 ₪ ממקורות שאינם ידועים לטובת אותה מטרה.

60. כזכור, התביעה עתרה לקביעת שני מתחמי ענישה נפרדים אולם בהינתן האמור לעיל, אין בידי לקבל עמדה זו שכן עסקינן במובהק באירוע אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם.

זאת ועוד, אינני סבור כי יש לראות בעצם הרשעת פונטה בשתי עבירות של הפרת אמונים כנתון המצדיק קביעת מתחם עונש חמור באופן משמעותי מזה שהיה נקבע, ככל שהיה מדובר בעבירה אחת של הפרת אמונים, המתייחסת לכלל הסכום שגייס פונטה לטובת תשלום הסכמי הפיצוי.

מכאן, שאם התביעה עתרה לקביעת מתחם ענישה העומד ברף התחתון שלו על 6 חודשי מאסר שניתן לרצות בעבודות שירות ביחס לכל אחד מהאישומים, אך ברור כי הרף התחתון של המתחם המאוחד, אף לפי הילוכה של התביעה, לא צריך לעלות על תקופת מאסר שניתן לרצות בדרך של עבודות שירות. אבהיר נקודה זו מזווית נוספת: על-פי טיעונה של התביעה גיוס פסול של 550,000 ₪ ממקורות בלתי ידועים באופן המצדיק הרשעה של הפרת אמונים (בצוותא עם שמעוני) מחייב העמדת הרף התחתון על 6 חודשי מאסר שניתן לרצות בעבודות שירות. גם אם ניקח עמדה זו כנקודת מוצא מקובלת וראויה, ברור כי הגדלת סכום הגיוס הפסול ב- 100,000 ₪, אינה יכולה להצדיק קפיצת מדרגה משמעותית בחלק התחתון של המתחם, ודומה כי הצדדים לא חלקו על כך.

61. עמדתי על האופן בו יש להתייחס לעמדת התביעה ביחס לרף התחתון של מתחם העונש ההולם, שכן אני נכון להסכים עם מרבית טיעוניה ביחס לשיקולים המחייבים עמדה מעין זו, ואם אמרתי זאת - אמרתי כי אין בידי לקבל את עמדת ב"כ נאשם 4 לפיה יש להעמיד את תחתית המתחם על מאסר צופה פני עתיד.

יש לראות מימד לא מבוטל של חומרה במעשיו של פונטה, וזאת נוכח קביעותיו של בית המשפט, לפיהן כל הראיות לימדו על הימצאותו במעגל יודעי הסוד ו"תכנית הגיוס" מתחילתה ולכל אורכה. פונטה לא רק ריכז את הכספים ולא רק טיפל בהעברתם ותשלומם, אלא היה המעורב הפעיל מכולם בהליכי גיוס הכספים, והוא שפנה לאותם גורמים עלומים וביקש מהם כסף וידע בהכרח מיהם אותם גורמים. הוא גם מי שהחליט לפנות לגורמים שבמובהק יש קושי לפנות אליהם מחמת מעמדם מול שמעוני או מעמדם בעיר וזיקתם האפשרית לראש העיר. פונטה אף שיתף פעולה באופן מלא עם הסוואת גיוס הכספים, הרחיק לכת ויזם וערך הסכמים ורישומים כוזבים והוגדר כמי שנאמנותו "לא ידעה גבולות וגם

החלטתו לשתוק לאורך כל החקירות מצביעה על נחישותו למנוע אפשרות לחשוף את המקורות הכספיים, על כל המשתמע מכך" (סעיף 573 להכרעת הדין).

עומק מעורבותו של פונטה בתכנית הגיוס; היקף פעילותו במסגרתה; סכום הכסף הלא מבוטל; ורמת התחכום העולה מהמעשים - את כל אלה יש לשקלל במסגרת מתחם העונש ההולם, ובצדק טענה כך התביעה.

62. טענה נוספת שנטענה על-ידי התביעה אותה ראיתי לקבל, קשורה לנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירה, ובהקשר זה ברור כי גיוס סכומי כסף בהיקף לא מבוטל מגורמים רבים העמיד את שמעוני בניגוד עניינים משמעותי.

63. יש אף לשקלל במסגרת קביעת המתחם כי פונטה עשה את שעשה תוך ניצול מעמדו הייחודי כגורם פעיל ומניע, אשר פנייה אליו גורמת לפתיחת דלתות בעירייה, אף אם לא היה איש ציבור בעיר אשקלון.

<u>קביעת מתחם העונש ההולם - סיכום</u>

64. הערכים המוגנים עליהם עמדתי בחלקו הראשון של פרק ההכרעה, מדיניות הפסיקה כפי שפורטה בחלק השני של פרק ההכרעה והשיקולים שפורטו לעיל, שהם בבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה - כל אלה מצדיקים **העמדת הרף התחתון של המתחם על 8 חודשי מאסר שניתן לרצות בעבודות שירות, והעמדת הרף העליון של המתחם על 18 חודשי מאסר**.

מסקנה זו מתיישבת גם עם ההבחנה המתחייבת בשלב גזירת הדין בין עובד ציבור המבצע עבירה של הפרת אמונים לבין אזרח שאינו עובד ציבור המורשע בעבירה של הפרת אמונים מכוח דיני השותפות, ואסביר: העבירה הקבועה בסעיף 284 לחוק העונשין מכוונת, בעיקרה, לעובד הציבור, ומטילה עליו חובה להימנע מעשיית מעשים שיש בהם משום מרמה או הפרת אמונים הפוגעים בציבור. כאשר עובד ציבור מבצע עבירה של הפרת אמונים, עוצמת הפגיעה בערך המוגן, הרלוונטית לקביעת המתחם, היא משמעותית. לעומת זאת, כאשר אדם "פרטי", מבצע עבירה של הפרת אמונים בצוותא חדא עם איש ציבור, כפי שנקבע בהכרעת הדין, ברור כי עוצמת הפגיעה בערך המוגן ביחס למעשיו של "האדם הפרטי" נמוכה יותר בהשוואה לאיש הציבור, אף אם הרשעתם של השניים היא בעבירה זהה.

<u>נאשם 4 - קביעת העונש המתאים</u>

65. בבואי לקבוע את העונש המתאים לנאשם בתוך המתחם, ראיתי להתייחס לנתונים הבאים:

(א) **העדר הרשעות קודמות** - הנאשם, בן 56, נעדר הרשעות קודמות, ויש לזקוף זאת לזכותו. כפי שציינתי בעניינם של יתר הנאשמים, לא דומה הטלת עונש על נאשם שהורשע בעבר בפלילים, לבין הטלת עונש על נאשם שזו הרשעתו היחידה.

(ב) **נתונים אישיים** - נתתי דעתי וכן משקל מסוים לנתוניו האישיים של הנאשם, נשוי כ- 30 שנה, אב לשני ילדים בגירים, שירת שירות צבאי מלא, ובעקבות ההליך המשפטי, על-פי הנטען, נפגע פגיעה כלכלית אנושה.

(ג) **ניהול משפט** - קביעותיי בעניינם של הנאשמים האחרים, לפיהן אין לראות בניהול המשפט, בנסיבותיו של המקרה דנן, כחסם המונע אימוץ הרף התחתון של המתחם, רלוונטיות אף לעניינו של פונטה. יש לזכור כי פונטה זוכה לחלוטין מהאישום השלישי, וגם הרשעתו באישום השני הייתה בעבירה פחותה בחומרתה מזו שיוחסה לו בכתב האישום.

ביחס לגובה הקנס - ראיתי להתחשב במידת מה בנאשם נוכח העובדה כי בניגוד ליתר הנאשמים, לא נטען וממילא לא הוכח כי מדובר במי שגרף סכום כלשהו לכיסו או כל תמורה אחרת, נוכח מעורבותו במעשים בהם הורשע.

לאור האמור לעיל, ראיתי להטיל על נאשם 4 עונש המשקף את חלקו התחתון של מתחם הענישה, וכמפורט להלן:

א. 9 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות בניכוי ימי מעצרו (5.1.2016 – 22.1.2016) בדואר אשדוד ברח' הבושם 3, מבנה 4, אשדוד, החל מיום 21.2.2021 בשעה 08:00 שאז יתייצב הנאשם במשרדי הממונה על עבודות שירות לריצוי עונשו. מובהר לנאשם כי היה ויפר את הכללים הנהוגים בזמן עבודות השירות, נתונה לממונה על עבודות שירות הסמכות להמיר את התקופה לתקופת מאסר מאחורי סורג ובריח.

ב. 6 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום אחת העבירות בהן הורשע.

ג. קנס בסך 120,000 ₪ או 60 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 20 תשלומים חודשיים שווים החל מיום 1.5.2021 ועד סיום התשלומים.

<u>חילוט</u>

66. סוגית החילוט תידון בנפרד.

ניתן צו כללי למוצגים לשיקול דעת קצין משטרה ו/או התביעה.

זכות ערעור כחוק.

ניתן והודעה היום י"א שבט תשפ"א, 24/01/2021 **במעמד הנוכחים.**

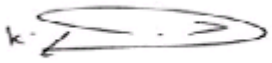

בני שגיא, שופט
סגן נשיא